

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

**Studijní obor
(kombinace):** Penitenciární péče

Prevence kriminality
Crime prevention

Bakalářská práce: 08-FP-KSS-4012

Autor:

Veronika Janouchová

Podpis:

Adresa:

Šimáčkova 450

460 01, Liberec 12

Vedoucí práce: doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
67	26	0	23	24	1 + 1 CD

V Liberci dne:

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: Veronika Janouchová
Adresa: Šimáčkova 450, 460 01 Liberec 12

Studijní program: Sociální práce
Studijní obor: Penitenciární péče
Kód oboru: 7502R023

Název práce: PREVENCE KRIMINALITY

Název práce v angličtině: CRIME PREVENTION

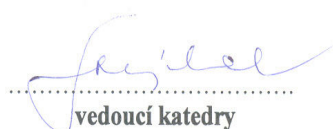
Vedoucí práce: doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Termín odevzdání práce: 15. 04. 2009

Bakalářská práce musí splňovat požadavky pro udělení akademického titulu „bakalář“ (Bc.).

vedoucí bakalářské práce

děkan FP TUL

vedoucí katedry

Zadání převzal (student): Veronika Janouchová

Datum: 28. 2. 2008

Podpis studenta:

Cíl práce:

Zmapování prevence kriminality v rámci městských policíí statutárních měst v České republice a možného budoucího vývoje této prevence z pohledu pracovníků prevence.

Základní literatura:

- POKORNÝ, Vratislav, TELCOVÁ, Jana, TOMKO, Anton. *Prevence sociálně patologických jevů: Manuál praxe*. 3. vyd. Brno: 2003. ISBN 80-86568-04-0
- PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality*. 1. vyd. Praha: 1999. ISBN 80-86244-03-2
- MATOUŠEK, Oldřich, KROFTOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. 2. vyd. Praha: 2003. ISBN 80-7178-771-X
- Katalog nových námětů a příkladů dobré praxe z oblasti prevence kriminality*. Olomouc: Olomoucký kraj, 2006
- NEVŘALA, Jan. *Forenzní psychologie: vybraná témata*. 1. vyd. Ostrava: 2003. ISBN 80-7042-260-2
-

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne:

Podpis:

Poděkování

Velice děkuji doc. Ing. Jiřímu Vackovi, CSc. za podnětné připomínky a cenné rady, které mi poskytl při konzultacích v průběhu zpracování této práce.

Název bakalářské práce: Prevence kriminality

Název bakalářské práce: Crime prevention

Jméno a příjmení autora: Veronika Janouchová

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2008/2009

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Resumé:

Bakalářská práce se zabývala problematikou prevence kriminality a vycházela ze stavu v roce 2008. Jejím cílem bylo zmapování prevence kriminality v rámci městských policíí statutárních měst v České republice a jejího budoucího vývoje z pohledu preventistů, čehož bylo dosaženo. Práci tvořily dvě stěžejní oblasti. Jednalo se o část teoretickou, která pomocí zpracování a prezentace odborných zdrojů blíže upřesňovala realizaci prevence kriminality v České republice a postavení a funkci obecních i městských policíí. Praktická část zjišťovala pomocí 15 vyhodnocovaných dotazníků názory pracovníků prevence zkoumaných složek. Výsledky potvrdily očekávané předpoklady, že práce těchto odborníků je různorodá, plní svůj účel a měla by se rozvíjet i do budoucna. Byla navržena určitá doplňující opatření, která by mohla podpořit činnost v této problematice. Za největší přínos práce bylo možno považovat zpracování přehledu o teorii i praxi v oblasti prevence kriminality prováděné strážníky v České republice.

Klíčová slova:

obecní policie, městská policie, strážník, statutární města, prevence kriminality, primární prevence, sekundární prevence, terciální prevence, sociální prevence, situační prevence, informativní prevence, systém prevence kriminality, preventivní programy, preventivní projekty, represe, pracovníci prevence (preventisté)

Summary:

This bachelor theses deals with the issue of crime prevention and it is based on the situation in 2008. It aims at surveying crime prevention within municipal police forces in statutory cities in the Czech Republic and at its development from the prevention workers' perspective, which was achieved. The theses consist of two main parts. The theoretical part, using analysis and presentation of specialist resources, specifies realization of crime prevention in the Czech Republic and position and role of municipal and city police. The practical part, by means of fifteen questionnaires, analyzed views of prevention workers of the surveyed forces. The results confirmed expected assumptions that work done by these specialists is varied, fulfils its objective and should be developed further in future. Certain additional measures were suggested to support activities in this area. The most important output of this thesis is probably the overview of theory and practice in crime prevention conducted by municipal police officers in the Czech Republic.

Key words:

municipal police, city police, officer, statutory cities, crime prevention, primary prevention, secondary prevention, tertiary prevention, social prevention, situational prevention, informative prevention, crime prevention system, preventive programmes, preventive projects, correction, prevention workers

Resümee:

Die Bachelorarbeit befasste sich mit der Problematik der Kriminalitätsprävention, wobei maßgebend die Lage im Jahr 2008 war. Das Ziel dieser Arbeit bestand darin, den Aufschluss über die Kriminalitätsprävention im Rahmen der Stadtpolizeien der statutarischen Städte in der Tschechischen Republik und ihrer zukünftigen Entwicklung aus der Sicht der Präventionsmitarbeiter zu geben und dieses Ziel wurde auch erreicht. Die Arbeit bestand aus zwei Grundgebieten. Es handelte sich um einen theoretischen Teil, der aufgrund der Bearbeitung und der Präsentation von Fachquellen die Realisierung der Kriminalitätsprävention in der Tschechischen Republik und die Position und Funktion der Gemeinde- und Stadtpolizeien näher konkretisierte. Im praktischen Teil wurden aufgrund von 15 ausgewerteten Fragebogen die Ansichten der Präventionsmitarbeiter der untersuchten Einheiten festgestellt. Die Ergebnisse bestätigten die erwarteten Voraussetzungen, dass die Arbeit dieser Fachleute sehr verschiedenartig ist, sie erfüllt ihren Zweck und sie sollte auch weiter entwickelt werden. Es wurden einige ergänzende Maßnahmen vorgeschlagen, die die Tätigkeit in dieser Problematik unterstützen könnten. Zu dem wichtigsten Beitrag der Arbeit könnte die Erstellung einer Übersicht über Theorie und Praxis im Bereich der, von den Polizisten in der Tschechischen Republik durchgeführten Kriminalitätsprävention, gehören.

Schlüsselwörter:

Gemeindepolizei, Stadtpolizei, Polizist, statutarische Städte, Kriminalitätsprävention, primäre Prävention, sekundäre Prävention, tertiäre Prävention, Sozialprävention, Situationsprävention, informative Prävention, System der Kriminalitätsprävention, Präventivprogramme, Präventivprojekte, Repression, Präventionsmitarbeiter (Präventisten)

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Teoretická část.....	13
2.1 Prevence kriminality.....	13
2.1.1 Vymezení základních pojmů.....	13
2.1.2 Struktura prevence kriminality	15
2.1.3 Prevence kriminality v České republice	19
2.1.4 Systém prevence kriminality v České republice v letech 2008 - 2011	21
2.1.5 Městské programy prevence kriminality na rok 2008	23
2.1.6 Postup při zpracování programu prevence kriminality ve městě	23
2.2 Obecní (městská) policie.....	27
2.2.1 Strážník	29
2.2.2 Legislativa	30
2.2.3 Činnost obecní policie.....	31
2.2.4 Městské policie statutárních měst v České republice	35
3 Praktická část	37
3.1 Cíl praktické části a účel průzkumu	37
3.1.1 Stanovení předpokladů	37
3.2 Použité metody	38
3.3 Popis zkoumaného vzorku	39
3.4 Průběh průzkumu.....	39
3.5 Výsledky a jejich interpretace	40
3.5.1 Vyhodnocení otázek č. 1 – 5.....	40
3.5.2 Vyhodnocení otázek č. 6 – 9.....	44
3.5.3 Vyhodnocení otázek č. 10 – 12.....	48
3.5.4 Vyhodnocení otázek č. 13 – 15.....	53
3.5.5 Vyhodnocení otázek č. 16 – 21.....	56
3.6 Shrnutí výsledků praktické části	60
4 Závěr.....	62
5 Navrhovaná opatření	63
6 Seznam použitých zdrojů.....	64
7 Seznam příloh	67

1 Úvod

Volba tématu této bakalářské práce vycházela ze dvou základních zdrojů. Prvním z nich je fakt, že již více než deset let pracuji na městské policii, a chtěla jsem tedy svou práci zaměřit právě tímto směrem. Mým úmyslem bylo soustředit svou pozornost na takové téma, které by mě nejen obohatilo o nové vědomosti, ale zároveň bylo i přínosem pro mé zaměstnání. Druhou, zcela zásadní zkušeností a inspirací, pro mě byla odborná praxe vykonávaná během studia, kterou jsem absolvovala na Odboru sociálních a zdravotních služeb Statutárního města Liberce, a to na Oddělení sociální prevence.

Prevence kriminality je v současné době v České republice často citovaným pojmem dokonce i na politické scéně. Je jistě příjemnou představou, že si stále více lidí uvědomuje důležitost předcházení trestné činnosti a nestaví pouze na trestech a sankcích přicházejících až příliš pozdě. Občané jistě netouží po přeplněných věznicích, ale po bezpečí a klidu na ulicích i ve svých domovech.

Prevence kriminality není v našem státě novinkou, ale celá naše společnost se vyvíjí a mění, lidé získávají nové vědomosti a schopnosti, a právě tak se objevují i nové možnosti nejen pro trestnou činnost, ale i pro její prevenci, která s ní musí držet krok.

Cílem této práce je zmapování prevence kriminality v rámci městských policií statutárních měst v České republice a jejího možného budoucího vývoje z pohledu zúčastněných pracovníků.

Teoretická část je rozčleněna na dvě hlavní kapitoly, ve kterých je popisováno, co vše je možné zařadit pod pojem prevence kriminality a zároveň jde i o seznámení s tím, kým vlastně je městská či obecní policie. Bohužel běžní občané často nerozlišují mezi státní a městskou policií, a jsou pak rozčarováni z toho, že některé kompetence nespadají do působnosti strážníků, kteří jim tak nemohou ve všem pomoci.

V kapitole věnované prevenci kriminality jsou nejprve obecně vymezeny základní pojmy, které se týkají dané problematiky. Poté jsou podrobněji definovány jednotlivé

druhy prevence kriminality a je vysvětleno jejich konkrétní zaměření a nástroje, pomocí kterých chtějí dosáhnout svého cíle. Prevenci kriminality lze rozlišit dle zaměření na cílový objekt na sociální, situační a prevenci viktimnosti a dále dle vývojové fáze kriminálního problému na primární, sekundární a terciální prevenci.

Ve třetí podkapitole je popsána prevence kriminality v České republice, jak se vyvíjela po rozdělení Československa. Je zde poukázáno na zřízení specializovaného orgánu, kterým je Republikový výbor pro prevenci kriminality a činnost jednotlivých ministerstev na úseku prevence kriminality. Pro bližší seznámení se současným stavem je do práce zařazena i podkapitola, která konkretizuje dnešní systém prevence kriminality v naší republice, jak byl přijat pro roky 2008 – 2011. Tento systém vychází ze tří úrovní – republikové, krajské a městské. Právě městské programy prevence kriminality jsou pro tuto práci stěžejními, proto je jim věnována pátá podkapitola, kde je vymezeno to, jak má být takový program zpracován, z jakých údajů vychází a jak nejlépe zajistit jeho realizaci.

Druhá velká kapitola je zaměřena na seznámení s obecní (městskou) policií, s její věcnou i místní působností. Je zde také uvedeno, kdo smí být strážníkem obecní policie a jaké jsou jeho povinnosti. Ve druhé podkapitole je uvedeno právní vymezení činnosti obecních policií z hlediska legislativních norem. Za stěžejní lze považovat třetí podkapitolu, kde jsou uvedeny povinnosti strážníků, jejich každodenní činnost a úkoly, které má obecní policie zejména plnit. Nejedná se samozřejmě o vyčerpávající pojednání, neboť toto není účelem této bakalářské práce, ale jen o shrnutí toho nejdůležitějšího tak, aby bylo možné získat jakýsi ucelený obraz o tom, kým obecní policie je nebo má být. Ve čtvrté podkapitole jsou z obecních policií vyčleněny městské policie statutárních měst, neboť právě prevencí kriminality u těchto složek se blíže zabývá praktická část této práce.

V praktické části je analyzován dotazník, který byl elektronickou poštou rozeslán na všechna pracoviště prevence městských policií statutárních měst v České republice. Cílem tohoto dotazníkového šetření je zjistit, jakými druhy preventivní činnosti se tito pracovníci zabývají a jaký vývoj této problematiky považují za možný. Snad by výsledky tohoto šetření mohly být zajímavé i pro pracovníky prevence kriminality, a proto jim byly

nabídnuty jako jakási kompenzace za vynaložený čas a úsilí při vyplňování tohoto dotazníku.

Tato bakalářská práce má sloužit nejen jako přehled prevence kriminality, která je realizována u městských policií statutárních měst v České republice, ale může také dalším městským či obecním policiím nebo i jiným institucím poskytnout motivaci a základní informace k uskutečňování preventivních projektů. Zároveň by tato práce mohla poukázat na to, že mnohé úspěšné projekty jsou již vymyšleny a vyzkoušeny, a není tedy nutné začínat od začátku. Jedním z předpokladů úspěšné aplikace prevence kriminality do praxe je i komunikace a vzájemná spolupráce všech zainteresovaných subjektů. Je třeba je rozvíjet a posilovat.

2 Teoretická část

2.1 Prevence kriminality

Prevence kriminality staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Proto je nutné podmínky pro vznik kriminality minimalizovat a potenciální oběti v maximální možné míře informovat a varovat před možným nebezpečím.¹

2.1.1 Vymezení základních pojmů

Kriminalita

„Kriminalita (zločinnost) je úhrn sociálně škodlivých jevů, které jsou stanoveny v trestním zákoně a jsou soudně trestné.“²

Prevence

„Slovo prevence vychází z latinského praeventus – zákrok předem. Prevence v širším slova smyslu znamená „předcházení nežádoucímu jevu a ochrana před ním“, označuje v podstatě všechny aktivity, jejichž cílem je potírání výskytu a zabránění rozvoji negativního jevu ve společnosti. Prevence v užším slova smyslu je chápána jako prevence jednotlivých negativních jevů – prevence kriminality, prevence závislostí apod.“³

Prevence kriminality

Prevence kriminality „zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, směřující

¹ Srov. Městská policie preferuje prevenci před represí. *Pražský strážník*. 2008, březen, s.14

² ZOUBKOVÁ, Ivana, NIKL, Jaroslav, ČERNÍKOVÁ, Vratislava. *Kriminalita mládeže*. Praha: 2001, s. 86

³ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *Drogy, kriminalita a prevence*. Praha: 1999, s. 161

k předcházení páchaní kriminality a snižování obav z ní. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality a jejích následků, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů.“⁴ „Jde o snižování motivů k páchaní trestné činnosti, o omezování sociálních i situačních kriminogenních podmínek a posilování povědomí veřejnosti o legálních metodách ochrany před trestnou činností.“⁵

Preventivní politika

„Hlavním nástrojem kontroly kriminality je bezpečnostní politika státu. Její součástí je preventivní politika, která se zaměřuje na eliminaci kriminogenních faktorů kriminálně rizikových jevů, na práci s pachateli a na pomoc obětem trestné činnosti. Oproti trestní politice využívá preventivní politika metody nerepresivní, na nichž se podílí široká škála veřejných institucí i soukromých subjektů. Vzhledem k velkému rozsahu příčin trestné činnosti zasahují preventivní opatření do mnoha oblastí veřejného života, např. do oblasti sociální, zaměstnanosti, vzdělávání, osvětové, trávení volného času, krizové intervence či urbanistického plánování. Její nezastupitelný význam je stále častěji zohledňován i v rámci trestní politiky, např. formou odklonů, či alternativních trestů k trestu odnětí svobody.“⁶

Represe

Represe v oblasti kriminality zahrnuje soubor opatření, která řeší již nastalé důsledky kriminálních činů. Za porušení společností určených pravidel následují sankce. Represe je součástí trestní politiky státu a řadí se do ní ukládání a výkon trestů. Jejími hlavními nástroji jsou zabránění pachateli v další kriminální činnosti či jeho donucení přestat v určitém jednání uskutečňovaném „násilnou formou“ v zájmu společnosti.

⁴ Katalog nových námětů a příkladů dobré praxe z oblasti prevence kriminality. Olomouc: 2006, s. 34

⁵ GJURIČOVÁ, Jitka. Program prevence kriminality na místní úrovni. *Závistlost*. 2000, č. 26, s. 38

⁶ Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 [online]. c2007 [cit. 2008-11-19]

Generální prevence

Generální prevence v sobě spojuje trestní právo a prevenci. Zahraniční právníci používají termín obecné zastrašení. Preventivní smysl generální prevence spočívá v samotném vzbuzení strachu u člověka a jeho odrazení od eventuálního spáchání trestného činu.⁷ Ukazuje se, že neodrazuje ani tak výše trestu, jako spíš jeho neodvratitelnost. Největší preventivní účinek má hrozba takovým trestem, kde je vysoce pravděpodobné, že pachatel bude dopaden a bezodkladně potrestán.⁸

2.1.2 Struktura prevence kriminality

Na prevenci kriminality je možné nahlížet z mnoha úhlů pohledu. Její členění se pak liší podle toho, které její stránce je věnována pozornost. V odborné literatuře se obvykle používá dělení podle dvou vzájemně se prolínajících os. První z nich rozlišuje jednotlivé oblasti prevence kriminality dle jejího zaměření na cílové objekty, kterými mohou být potencionální pachatelé, podmínky pro trestnou činnost či potencionální oběti. Druhá osa člení prevenci kriminality podle vývojové fáze kriminálního problému, které se věnuje.

Dělení prevence kriminality dle zaměření na cílový objekt

Sociální prevence

Sociální prevence se zaměřuje na osobu pachatele či potencionálního pachatele. V rámci její působnosti jsou vyvíjeny zejména aktivity, které příznivě ovlivňují proces socializace a sociální integrace.

Sociální prevence se snaží změnit nepříznivé společenské prostředí a zlepšit ekonomické podmínky, tj. faktory, které jsou považovány za klíčové příčiny páčání

⁷ Srov. ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *Drogy, kriminalita a prevence*. Praha: 1999, s. 166

⁸ Srov. NEVŘALA, Jan. *Forenzní psychologie: Vybraná témata*. Ostrava: 2003, s. 15

trestné činnosti.⁹ Usiluje o pozitivní změny ve společnosti, které se týkají zejména vnímání, chování či jednání jejích členů.

Situační prevence

Situační prevence staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží kriminogenní podmínky minimalizovat. Nejeefektivněji působí při omezování majetkové trestné činnosti. Úspěšnost situační prevence je vysoká, je však podmíněna adekvátní volbou opatření a finančními a personálními prostředky do ní vloženými. Těžiště odpovědnosti za opatření situační prevence nesou především občané a obce (včetně obecních policií) a Policie ČR.¹⁰

Situační prevence využívá následující formy ochrany. Zejména se jedná o **klasickou ochranu**, ke které patří mechanické zábranné prostředky, bezpečnostní uzamykatelné systémy, bezpečnostní systémy dveří, mříže, bezpečnostní fólie, trezory, bezpečnostní schránky apod. **Technickou ochranu** představují zejména elektrické zabezpečovací signalizace, elektrické požární signalizace, kamerové monitorovací systémy a uzavřené televizní okruhy, systémy detekce vstupu a přístupové systémy, ochrany dat, prostředky osobní ochrany a pulty centralizované ochrany. Do oblasti situační prevence patří také **fyzická ochrana**, kterou zajišťuje policie, armáda, nebo zaměstnanci soukromých bezpečnostních služeb, a také tzv. **režimová ochrana**, kterou tvoří například přístupy nebo vjezdy do jednotlivých objektů nebo systémy tzv. generálních klíčů apod.¹¹

Prevence viktimnosti (informativní prevence)

Název této prevence pochází z latinského slova *victima*, které znamená oběť. Prevence viktimnosti se tedy snaží zabránit tomu, aby se lidé stávali obětmi trestných činů. Jejím cílem je naučit občany určitému bezpečnému chování tak, aby se snížilo jejich

⁹ Srov. *Bezpečnost a prevence* [online]. c2008 [cit. 2008-11-19]

¹⁰ Srov. *Bezpečnost a prevence* [online]. c2008 [cit. 2008-11-19]

¹¹ Srov. *Prevence kriminality: Organizace preventivní činnosti* [online]. [cit. 2008-11-19]

ohrožení kriminalitou. Mezi hlavní nástroje této prevence se řadí zejména informativní činnost, kdy jsou široké veřejnosti nejen předkládány rady, jak se chovat, ale také se zvyšuje psychická připravenost jedinců na případné ohrožení.

Obětí se za určitých okolností může stát každý člověk, ale určité typy lidí se mohou do podobné situace dostat s větší pravděpodobností než jiné. Zranitelnost jedince není neměnná, mohou ji ovlivnit různé zkušenosti v pozitivním i negativním směru.¹² Prevence viktinnosti směřuje své aktivity právě ke snižování zranitelnosti jedince tak, aby se stal silnějším a tím i méně vhodnou obětí pro případného pachatele.

„Preventivní působení lze z hlediska cílového objektu dělit také na:

- individuálně zaměřenou prevenci (práce s jednotlivcem)
- skupinově zaměřenou prevenci (práce s cílovou, ohraničenou skupinou například studenti),
- střední školy, rodiny s malými dětmi....,
- komplexně zaměřenou prevenci (zpravidla ve formě široké nabídky, oslovující například všechny členy místního společenství).“¹³

Dělení prevence kriminality dle vývojové fáze kriminálního problému

Primární prevence

Primární prevence je zaměřena na širokou veřejnost bez ohledu na to, zda se již tito lidé s kriminalitou setkali nebo jsou jí ohroženi či nikoliv. Prostřednictvím přednášek, besed a poskytováním poradenské činnosti se mohou občané naučit základní pravidla bezpečného chování.

V rámci ukázek techniky, výstroje, výzbroje či výcviku bezpečnostních složek je veřejnost nejen seznamována s činností těchto útvarů, ale zároveň se tím posiluje i důvěra

¹² Srov. VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: 2004, s. 833

¹³ POKORNÝ, Vratislav, TELCOVÁ, Jana, TOMKO, Anton. *Prevence sociálně patologických jevů: Manuál praxe*. Brno: 2003, s. 21

občanů. V případě, kdy by se oni sami cítili ohroženi, by jim tato informovanost mohla usnadnit vyhledání pomoci u příslušných odborníků.

Primární prevence se zaměřuje větší měrou na děti a mládež, neboť v tomto věku je největší možnost posouvat jejich vývoj pozitivním směrem. Mladí lidé se mimo jiného dozvídají, jak naplnit svůj volný čas různými zájmovými, sportovními a dalšími aktivitami.

Sekundární prevence

Sekundární prevence se soustředí na jedince či skupiny osob, u kterých již existuje větší pravděpodobnost, že se stanou obětmi či pachateli trestných činů. Jedná se o občany z rizikových společenských skupin, jako jsou např. osoby závislé na alkoholu či drogách, příslušníci etnických menšin, nepřízpůsobilí či delší dobu nezaměstnaní lidé, starší či handicapovaní občané apod.

Ohrožené skupiny jsou i mezi dětmi a mládeží, kde se počáteční riziko může projevat např. ve formě záškoláctví, šikany, vandalismu atd.

Terciální prevence

„Terciální prevence spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob (pracovní uplatnění včetně rekvalifikace, sociální a rodinné poradenství, pomoc při získávání bydlení). Jejím cílem je udržet dosažené výsledky předchozích intervencí a rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí.“¹⁴

Jednotlivé druhy prevence kriminality nejsou vzájemně striktně odděleny, spíše se doplňují a překrývají. Obě osy se setkávají v mnoha bodech a pro úspěšné fungování prevence kriminality je nutná dobrá propojenost všech jejích typů.

¹⁴ PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality*. Praha: 1999, s. 8

2.1.3 Prevence kriminality v České republice

„Po rozdělení Československa a následným vznikem samostatné České republiky k 1. lednu 1993 začala vláda ČR kromě základních funkcí postupně vytvářet i systém prevence kriminality. K tomuto kroku ji vedly předchozí zkušenosti s prevencí kriminality z let minulých (1918 až 1989), ale především společenská diskuse o limitech trestní politiky a její schopnosti reagovat na kvantitativní a kvalitativní změny ve vývoji kriminality a dalších sociálně patologických jevů po roce 1990. Tři zásadní kroky vlády ČR z let 1993 a 1994:

- Uložila zainteresovaným orgánům předložit Návrh programů sociální prevence a prevence kriminality (usnesení č. 22 ze dne 20. ledna 1993).
- Uložila ministrovi vnitra zřídit Republikový výbor pro prevenci kriminality (usnesení č. 617 ze dne 3. listopadu 1993).
- Schválila Program sociální prevence a prevence kriminality – aktuální stav a východiska do roku 1996 a uložila úkol vypracovat příslušné resortní programy v oblasti prevence kriminality (usnesením č. 341 z 15. června 1994).“¹⁵

Republikový výbor pro prevenci kriminality

Republikový výbor pro prevenci kriminality (dále jen Republikový výbor) spadá pod Ministerstvo vnitra. Zajišťuje vzájemnou spolupráci mezi jednotlivými resorty (ministerstvy) a je také metodickým orgánem. Členy Republikového výboru jsou Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Nejvyšší státní zastupitelství, Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

Předsedou Republikového výboru je ministr vnitra. Výkonným místopředsedou je první náměstek ministra vnitra, který zodpovídá za bezpečnost a veřejný pořádek ve státě.

¹⁵ KOCÁBEK, Pavel. Prevenci je patnáct. *Hlásí se policie*. 2008, č. 1, s. 31

„Předmětem činnosti Republikového výboru je vytváření preventivní politiky vlády České republiky na meziresortní úrovni a podpora její realizace na úrovni místní. Rozhoduje i o přidělování finančních prostředků na projekty vytvářené v rámci jednotlivých preventivních programů Republikového výboru.“¹⁶

Preventivní činnost jednotlivých rezortů

„Těžiště činnosti jednotlivých rezortů spočívají:

- Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v primární prevenci kriminality na školách, vytváření podmínek trávení volného času dětí a mládeže, sociálně výchovném působení, ústavních zařízeních pro děti a mládež a v podpoře aktivit nevládních organizací.
- Ministerstva práce a sociálních věcí v sekundární a terciální prevenci kriminality mezi sociálně rizikovými jedinci, rodinami a skupinami, včetně pomoci při vytváření pracovních příležitostí a zaměstnání dlouhodobě nezaměstnaných a nekvalifikovaných osob a v podpoře nevládních organizací zabývajících se pomocí osobám v sociální nouzi.
- Ministerstva zdravotnictví v depistáži ohrožených dětí včetně zdravotnické psychologické pomoci, terapii drogově závislých a v podpoře nevládních organizací zabývajících se pomocí obětí trestných činů (Bílý kruh bezpečí), týraným a zneužívaným dětem.
- Ministerstvo spravedlnosti se prostřednictvím Institutu pro kriminologii a sociální prevenci podílí na realizaci kriminologických výzkumů a teoretických prací v oblastech prevence sociálně patologických jevů. Další oblastí je zacházení s obviněnými pachateli trestných činů během trestního řízení a s odsouzenými po jeho skončení.
- Ministerstvo vnitra vytváří systém prevence kriminality, koncepci a metodiku komplexních součinnostních programů prevence kriminality na místní úrovni, koncepci a metodiku situační prevence, včetně informování občanů o možnostech

¹⁶ Strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007 [online]. c2005 [cit. 2008-11-19]

ochrany před trestnou činností, konstituování Preventivně informací služby Policie ČR, mezinárodní spolupráci v oblasti prevence kriminality a informační propojení mezi subjekty, které se prevencí zabývají." ¹⁷

Odbor prevence kriminality

Na *Ministerstvu vnitra* existuje zvláštní odbor prevence kriminality, který má za úkol poskytovat podporu i prostředky obecním zastupitelstvům a státním i nestátním organizacím, jež se prevencí zabývají. Odbor prevence kriminality také plní funkci sekretariátu Republikového výboru pro prevenci kriminality.

Institut kriminologie a sociální prevence

Institut kriminologie a sociální prevence zřídilo *Ministerstvo spravedlnosti* a jeho úkolem je provádět kriminologický výzkum. ¹⁸

2.1.4 Systém prevence kriminality v České republice v letech 2008 - 2011

Jak je uvedeno ve „Strategii prevence kriminality na léta 2008 – 2011“, kterou zpracovalo Ministerstvo vnitra České republiky, systém prevence kriminality v České republice je založen na třech úrovních – republikové, krajské a městské:

Republiková úroveň

Cílem republikové úrovně je zajistit jednotný výkon státní politiky v oblasti prevence kriminality, analyzovat a řešit problémy, které přesahují kompetence jednotlivých resortů a dalších orgánů veřejné správy a realizovat dlouhodobý, systémový a komplexní přístup k řešení problémů souvisejících s trestnou činností. Za realizaci prevence kriminality na republikové úrovni zodpovídá Republikový výbor pro prevenci kriminality a jednotlivá ministerstva.

¹⁷ PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality*. Praha: 1999, s. 6

¹⁸ Srov. MATOUŠEK, Oldřich, KROFTOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. Praha: 2003, s. 288

Na republikové úrovni by měly být realizovány následující aktivity:

- vzdělávání odborníků pracujících v oblasti prevence kriminality, prevence sociálně patologických jevů a v bezpečnostní problematice
- celorepublikové preventivní projekty
- výzkumy, studie, vyhodnocování
- mediální kampaně, informování občanů.

Krajská úroveň a hlavní město Praha

Úkolem krajské úrovně je přenesení preventivní politiky státu na úroveň kraje. Nástrojem budou Krajské programy prevence kriminality, které mohou být realizovány na území celého kraje, jeho části nebo na území obcí.

Úkolem kraje je iniciovat a podporovat rozvoj preventivních aktivit na úrovni kraje i v jednotlivých obcích. Krajský program může být kombinací krajských a obecních projektů. V rámci krajského programu bude umožněna také spolupráce několika obcí v rámci mikroregionů. Vlastní realizace programu a projektů bude v samostatné působnosti obcí.

Městská úroveň

Cílem městské úrovně prevence kriminality je snižování trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů ve větších městech. Možnost účasti na městské úrovni prevence kriminality se nabízí 47 větším městům s počtem obyvatel vyšším než 25 tisíc, která mají statut obce s rozšířenou působností. Urbanizace a koncentrace obyvatel s sebou nese větší počet příležitostí pro páchaní trestných činů, velké množství obětí, kumulaci sociálně patologických jevů a kriminality a tedy i vyšší obavu z kriminality mezi občany.

Města budou mít možnost realizovat po dobu trvání Strategie prevence kriminality, tj. v letech 2008 až 2011, preventivní projekty zaměřené na řešení místních problémů – tzv. **Městský program prevence kriminality**.¹⁹

2.1.5 Městské programy prevence kriminality na rok 2008

Městské programy prevence kriminality pomáhají zlepšovat bezpečnost ve městech. Jejich koncepce řeší konkrétní trestnou a přestupkovou činnost v dané lokalitě. Zapojení města do realizace městských programů prevence kriminality musí schválit zastupitelstvo města svým usnesením.

Pro čerpání státních finančních prostředků z resortu Ministerstva vnitra určených na realizaci Městských programů prevence kriminality musí město splnit následující podmínky:

- zřídit funkci manažera prevence kriminality na období platnosti městské koncepce
- vytvořit pracovní skupinu prevence kriminality nejméně po dobu platnosti městské koncepce
- zpracovat bezpečnostní analýzu podle zadání Republikového výboru pro prevenci kriminality
- zpracovat Koncepci prevence kriminality města na období 2009-2011
- vyčlenit finanční prostředky na realizaci Městského programu v minimální výši 20 % celkových nákladů na program, který město zrealizuje.²⁰

2.1.6 Postup při zpracování programu prevence kriminality ve městě

Fáze č. 1: Analýza bezpečnostní situace města

Při zpracovávání programu prevence kriminality je nutné nejprve zmapovat bezpečnostní situaci v daném městě. Jako základní východisko pro další postup je

¹⁹ Srov. *Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011* [online]. c2007 [cit. 2008-11-19]

²⁰ Srov. *Metodika přípravy městského programu prevence kriminality na rok 2008* [online]. c2007 [cit. 2008-11-19]

využívána sociálně demografická analýza města, analýza kriminality ve městě a také institucionální analýza.

Sociálně demografická analýza města

Výchozími údaji v této analýze jsou zejména počet obyvatel města, jejich věková struktura a vývoj složení populace. Mezi další podstatné podklady patří úroveň vzdělanosti obyvatel, jejich průměrná mzda, míra nezaměstnanosti, informace o národnostním složení obyvatelstva (počet a národnost cizinců). Sleduje se také charakter osídlení (byty, rodinné domy, neobydlené objekty), kumulace sociálně a kulturně znevýhodněných skupin v určitých lokalitách a počty osob, kterým jsou poskytovány sociální dávky. Orgány sociálně právní ochrany dětí poskytují údaje o trestné činnosti páchané nezletilými a na nezletilých.²¹

Sociálně demografická analýza tedy nabízí určitou charakteristiku města a jeho občanů a vyplývají z ní možné problémové oblasti v životě obce, na které bude v budoucnu třeba se zaměřit blíže.

Analýza kriminality ve městě

Analýzu kriminality ve městě zpracovává příslušné pracoviště Policie České republiky. Statistické přehledy musí obsahovat údaje o stavu a vývoji zejména těch typů trestné činnosti, které lze ovlivnit preventivními opatřeními, a základní údaje o struktuře pachatelů.

Ukazatelé, které musí analýza kriminality obsahovat:

- Celková kriminalita a její struktura
- Majetková kriminalita (prosté krádeže, krádeže vloupáním atp.)
- Násilná a mravnostní kriminalita
- Kriminalita páchaná dětmi a mladistvými

²¹ Srov. *Koncepce prevence kriminality města Olomouce 2009-2011: Východiska* [online]. c2008 [cit. 2008-11-19]

- Kriminalita páchaná recidivisty.

Sleduje se také výskyt jednotlivých ukazatelů v různých oblastech města, a to pomocí zhotovených přehledných map kriminality. V rámci těchto map mohou být zpracovány i přehledy o dalších faktorech a skupinách obyvatel, jako jsou cizinci, senioři, predelikventní mládež, osoby ze sociálně vyloučených lokalit apod.²²

Institucionální analýza

Jak již vypovídá její název, institucionální analýza poskytuje přehled o veškerých institucích, jejichž činnost se dotýká prevence kriminality, ať již v oblasti primární, sekundární či terciální prevence. V rámci státních institucí sem tak budou patřit zejména krajské úřady, Policie České republiky, ale také Probační a mediační služba, která přispívá k integraci pachatelů trestné činnosti do společnosti. V rámci obcí budou do této analýzy začleněny odbory obecních úřadů zabývající se touto problematikou, obecní policie a některé rozpočtové a příspěvkové organizace obce. V neposlední řadě přispívají k prevenci kriminality i nestátní organizace, nadace, občanská a církevní sdružení, ale i komerční firmy se zaměřením na pomoc občanům v různých krizových situacích (centra krizové intervence, charitativní organizace, volnočasové aktivity pro mládež, poradny, kontaktní centra pro lidi ohrožené drogou, terénní sociální práce, azylové domy atp.).

Význam institucionální analýzy nespočívá v pouhém zpracování přehledu o všech subjektech působících v oblasti prevence kriminality, ale také ve zmapování součinnosti těchto institucí navzájem. Je důležité zpracovat takový model spolupráce, který by zajistil koordinované fungování jednotlivých složek v rámci daného města.

Výzkumná část

Bezpečnostní analýza města musí zahrnovat také pocity občanů a jejich vnímání bezpečnosti v obci, kde žijí. Tyto informace jsou získávány pomocí sociologických šetření, výzkumů či anket zaměřených na oblast prevence kriminality.

²² Srov. *Metodika přípravy krajského programu prevence kriminality a programu hl. m. Prahy na rok 2008* [online]. c2007 [cit. 2008-11-19]

Fáze č. 2: Zpracování návrhu programu prevence kriminality ve městě

„Na základě uvedených rozborů situace je možné zpracovat **návrh programu prevence kriminality ve městě**, který sestává z dílčích projektů sociální, situační prevence a informativní prevence. Každý dílčí projekt musí obsahovat:

- 1) Cíl a zdůvodnění zařazení do systému prevence kriminality ve městě.
- 2) Subjekt odpovědný za realizaci programu.
- 3) Vymezení cílové skupiny, na kterou se zaměřuje.
- 4) Popis činnosti.
- 5) Rámcový harmonogram realizace.
- 6) Materiální a personální zabezpečení.
- 7) Finanční rozpočet a ekonomické zdroje.
- 8) Způsob vyhodnocování a kontroly.“²³

U jednotlivých dílčích projektů by mělo být uvedeno také to, zda se jedná o projekt primární, sekundární či terciální prevence. Subjekty, které jednotlivé projekty zrealizují, mohou částečně vyplynout z dříve provedené institucionální analýzy. Pro zefektivnění preventivní činnosti je ovšem výhodné i zapojování dalších organizací třeba i z podnikatelského sektoru. Tyto podniky se mohou do preventivních aktivit zapojit přímo realizací některého z dílčích projektů nebo nepřímo ve formě financování prevence.

Fáze č. 3: Schválení programu a začlenění do generelu rozvoje obce

Konečná verze programu prevence kriminality ve městě by měla být schválena usnesením zastupitelstva. Tím se mu dostane politické závaznosti a může být financován z rozpočtu města, vyhodnocován a kontrolován. Program se stane součástí sociální politiky města. Obecní zastupitelstvo zřídí funkci manažera projektu, schopného organizátora, který bude odpovídat za realizaci komplexního součinnostního programu prevence kriminality ve městě, za účelné vynakládání finančních prostředků a za udržování kontaktů s odbornou i laickou veřejností, sdělovacími prostředky, Ministerstvem vnitra a manažery

²³ PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality*. Praha: 1999, s. 15

dalších měst. Manažer se zúčastní vzdělávacího programu organizovaného odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra.²⁴

Jednotlivé fáze vytváření programu prevence kriminality ve městě na sebe musí navazovat tak, aby podklady a údaje v každé z nich odpovídaly údajům a datům v ostatních částech. Zejména na počáteční analýzy situace ve městě je kladena obzvláště velká důležitost, neboť z nich pak vycházejí další zpracovávané informace. Počáteční zkreslení by mohlo vést k mylným závěrům a následně k nefungujícím opatřením.

2.2 Obecní (městská) policie

V České republice je obecní policie orgánem obce. Obecní policie nefunguje v každé obci, její zřízení není povinné. V současné době je v České republice cca 330 obecních policií, které zaměstnávají více než 8300 pracovníků.²⁵

Věcná působnost

Věcná působnost obecní policie je dána rozsahem úkolů, které obecní policie plní. Zákon o obecní policii stanoví, že úkolem obecní policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plnění dalších úkolů dle příslušných zákonů. I když obecní policie plní řadu dalších úkolů, jejím stěžejním úkolem musí vždy zůstat zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku jako priorita, jelikož tato oblast byla zákonem o obcích svěřena obcím do jejich samostatné působnosti. Proto by mohlo být konstatováno, že ostatní úkoly obecní policie plní nadstandardně jako svoji podpůrnou úlohu ve vztahu k jiným orgánům, které tento úkol mají ve své náplni činnosti.

²⁴ Srov. PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality*. Praha: 1999, s. 17

²⁵ Srov. *Obecní policie: Výsledky činnosti obecních a městských policií v ČR za rok 2007* [online]. c2008 [cit. 2008-11-19]

Místní působnost

Místní působnost obecní policie je vymezena územím obce, tedy územím, na kterém obec vykonává podle zákona o obcích svoji samostatnou působnost, a které je vymezeno hranicí obce. Působnost obecní policie proto není možno zužovat jen na území, které je označeno dopravní značkou s názvem dané obce a jejím takto označeným koncem na pozemní komunikaci. V případě, že obec, která zřídila obecní policii, uzavře veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí (obcemi), která nemá vlastní obecní policii, rozšiřuje se působnost dané obecní policie i na území obce, která je smluvní stranou této veřejnoprávní smlouvy.²⁶

Obecní (městská) policie

Rozdíl mezi obecní a městskou policií spočívá v jejím zřizovateli, nikoli v jejích pravomocích. Pokud je tímto zřizovatelem obec, pak se jedná o obecní policii, pokud je jím město, statutární město či hlavní město Praha, pak se jedná o městskou policii. Tato bakalářská práce je více zaměřena na městské policie statutárních měst (včetně hlavního města Prahy), proto zde termín městské policie již znamená pouze „policie statutárních měst a hlavního města Prahy“, termínem obecní policie jsou pak označovány veškeré tyto složky působící v České republice.

Tísňová linka 156

Číslo bezplatné telefonické tísňové linky obecních policií je 156. Tuto linku může obecní policie zřídit pouze v případě, že je schopná zajistit její provozování nepřetržitě 24 hodin denně, což je bohužel pro mnoho menších měst nereálné. Tísňová linka je obvykle umístěna na operačním středisku, kde je její obsluhou pověřen zkušený strážník. Pokud ohlašovaná situace nespadá do věcné či místní příslušnosti obecní policie, předá ji tento strážník kompetentnímu orgánu, případně občanovi poradí, kam se má se svou žádostí obrátit.

²⁶ Srov. SKARKA, Oldřich. *Soubory otázek ke zkoušce strážníka*. Příbram: 2007, s. 9

2.2.1 Strážník

Zaměstnanec pracující u obecní či městské policie je označován slovem strážník a je v pracovním poměru k obci. Strážníkem se může stát pouze občan České republiky starší 21 let, který je bezúhonný (nebyl pravomocně odsouzen za trestný čin) a spolehlivý (v posledních 5 letech nespáchal přestupek či správní delikt, který by byl v rozporu s funkcí strážníka). Dalším požadavkem je také tělesná a psychická způsobilost k této pracovní činnosti.

Výkon svého povolání může strážník činit pouze na základě osvědčení vydaném Ministerstvem vnitra České republiky či příslušným krajským úřadem. Toto osvědčení musí strážník každé tři roky obhajovat před odbornou komisí tohoto ministerstva.

Strážníci jsou v pracovním poměru k obci a na jejich pracovněprávní vztahy se plně vztahují ustanovení zákoníku práce, kde jsou zahrnuti do zvláštní kategorie zaměstnanců s dalšími povinnostmi.

Zvláštní povinnosti strážníků

Mezi specifické povinnosti strážníků dle zákoníku práce patří:

- jednat a rozhodovat nestranně a zdržet se při výkonu práce všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestrannost rozhodování,
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděli při výkonu zaměstnání a které v zájmu zaměstnavatele nelze sdělovat jiným osobám,
- v souvislosti s výkonem zaměstnání nepřijímat dary nebo jiné výhody, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných zaměstnavatelem, u kterého jsou zaměstnání, nebo na základě právních předpisů,
- zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání ve prospěch vlastní nebo někoho jiného,
- nesmějí být členy řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob provozujících podnikatelskou činnost,

- podnikatelskou činnost mohou vykonávat jen s předchozím písemným souhlasem svého zaměstnavatele. Toto omezení se nevztahuje na činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou a na správu vlastního majetku.²⁷

Strážník je veřejným činitelem.

2.2.2 Legislativa

Možnost zřízení obecní policie je zakotvena v Zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, kde je tato pravomoc přidělena zastupitelstvu obce. Zastupitelstvo zřizuje obecní policii svou vyhláškou. Obecní policii řídí starosta nebo člen zastupitelstva, kterého toto zastupitelstvo řízením pověří. Rada obce pak obvykle do čela obecní policie jmenuje velitele, ředitele či vedoucího strážníka, který zajišťuje některé úkoly při řízení obecní policie.

Stěžejním právním předpisem pro výkon práce strážníků obecních a městských policií je bezesporu **Zákon č. 553/91 Sb., o obecní policii**, který je prováděn Vyhláškou Ministerstva vnitra č. 88/1996 Sb. Tato vyhláška stanoví odborné předpoklady, které musí strážník splňovat, zabývá se osvědčením strážníka i jeho označením pomocí jednotných prvků.

Dalšími zákony, o něž se pracovníci obecních policií nejčastěji opírají, jsou tyto:

- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

²⁷ Srov. SKARKA, Oldřich. *Soubory otázek ke zkoušce strážníka*. Příbram: 2007, s. 17

- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 225/2006 Sb.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb.
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – strážníci na rozdíl od policistů nejsou ve služebním poměru, proto je jejich pracovní poměr řízen zákoníkem práce.

Výkon práce u obecních policí mohou ovlivňovat i další zákony, jako je např. zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a mnoho dalších právních předpisů.

Většina zde uváděných zákonů procházela a stále prochází novelizacemi, proto je třeba vzít v úvahu také jejich znění dle pozdějších předpisů. Změna jednoho ze zákonů se obvykle dotýká i mnoha dalších právních předpisů.

2.2.3 Činnost obecní policie

Každý má právo obracet se na strážníky se žádostí o pomoc, strážníci jsou povinni v rozsahu svých úkolů požadovanou pomoc poskytnout.

Strážníci při své činnosti plní tyto úkoly:

- Přispívají k ochraně osob a majetku.
- Dohlíží nad dodržováním pravidel občanského soužití.
- Přispívají v rozsahu stanoveném zákonem k bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.
- Odhalují přestupky a jiné správní delikty. Upozorňují fyzické a právnické osoby na porušování obecně závazných právních předpisů a činí opatření k jejich nápravě.
- V rozsahu stanoveném zákonem o přestupcích ukládají a vybírají blokové pokuty.

28

²⁸ Srov. *Městská policie Jihlava* [online]. c2002 [cit. 2008-11-19]

Ve své každodenní činnosti strážníci zejména:

- provádějí nepřetržitou pravidelnou pořádkovou hlídkovou činnost na teritoriu obce
- drží nepřetržitou službu na telefonu a přijímají oznámení, stížnosti a podněty osob
- poskytují v rámci plnění úkolů a možností informace a pomoc osobám
- dohlíží na přechodech pro chodce v čase příchodu žáků do škol
- kontrolují a postihují nesprávné parkování, přestupky chodců a cyklistů
- v rámci postihu neukázněných řidičů využívají technických prostředků k zabránění odjezdu vozidel (tzv. botičky)
- nařizují odstranění (odtah) vozidel, která tvoří překážku v silničním provozu
- oznamují a zajišťují dopravní nehody do příjezdu Policie ČR, poskytují první pomoc a přivolávají rychlou záchrannou službu
- oznamují Policii ČR podezření ze spáchání trestného činu, zajišťují místo činu do jejího příjezdu a poskytují asistenci
- vyzumívají hasiče v případě úniku nebezpečných látek, které ohrožují životní prostředí a poskytují asistenci při jejich odstraňování
- vyzumívají hasiče v případě zjištění nebezpečí požáru a poskytují asistenci
- provádějí kontroly státních poznávacích značek a registračních značek v evidenci odcizených motorových vozidel
- prověřují přijatá oznámení o narušení objektů
- provádějí kontroly osob a ověřují, zda tyto osoby nejsou v registru hledaných nebo pohřešovaných osob
- dohlíží na dodržování ustanovení obecně závazných vyhlášek a nařízení
- postihují přestupky proti veřejnému pořádku jako je rušení nočního klidu, znečišťování a zábor veřejného prostranství, neoprávněné odkládání odpadků a zakládání skládek apod.
- zakročují proti zlodějům, výtržníkům, násilníkům, vandalismu a dalším negativním jevům
- provádějí kontroly restaurací se zaměřením na podávání alkoholických nápojů dětem a mladistvým
- zajišťují odchyt toulavých zvířat.²⁹

²⁹ Srov. *Obecní policie Příhonice* [online]. c2004 [cit. 2008-11-19]

Povinnosti strážníka

- Strážník je povinen provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, je-li páchan trestný čin nebo přestupek či jiný správní delikt.
- Při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie je strážník povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem.
- Provádí-li strážník zákrok nebo úkon spojený se zásahem do práv a svobod jiných osob, je povinen tyto osoby o jejich právech poučit.
- Strážník je při provádění zákroku povinen použít odpovídající výzvy.
- Každý je povinen uposlechnout výzvy zakročujícího strážníka.
- Strážník je povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k obecní policii stejnokrojem a odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce.³⁰

Osobní údaje a informační systémy

Obecní policie smí shromažďovat a zpracovávat osobní údaje, a to jméno, příjmení, datum narození a bydliště osob.

Obecní policie je také oprávněna požadovat údaje od příslušných orgánů z jejich informačních systémů. Jedná se zejména o sdělení o hledaných či pohřešovaných osobách, o odcizených vozidlech či o majitelích vozidel páchající přestupky, o registracích psů a placení poplatků za ně. Dále jim obecní úřady poskytují také údaje o povoleném zvláštním užívání pozemních komunikací či veřejných prostranství (konání kulturních akcí, havárie apod.), o charakteristice pozemku (zeleň, chodník apod.), o vlastních pozemků atp.

Na žádost Policie ČR, soudu, orgánů státu či obce je obecní policie naopak povinna poskytnout osobní údaje občanů, které zjistila vlastní činností.

³⁰ Srov. *Obecně závazná vyhláška města Roztoky: O městské policii – č. 8/2003* [online]. c2003 [cit. 2008-11-19]

Pořizování záznamů

Obecní policie je oprávněna pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných. V případě, že jsou k pořizování těchto záznamů zřízeny stálé automatické technické systémy (př. městské kamerové systémy), je povinností obecní policie veřejnost o zřízení takových systémů informovat (na úřední desce, tabulích u vjezdů do obce apod.).

Obecní policie je rovněž oprávněna pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu a není ze zákona povinná účastníky o nahrávání informovat. Pokud tak učiní, může samo upozornění přestupce na pořizování záznamu jeho chování působit preventivně. Nahrávku lze také později použít jako obranu strážníka proti případnému nařčení, že postupoval protiprávně.³¹

Řešení trestných činů, správních deliktů a přestupků

Obecní policie není oprávněna vyšetřovat a řešit trestné činy. Pokud je jí trestný čin oznámen či ho zjistí sami strážníci, je celá záležitost předána Policii ČR k provedení dalších opatření. Stejně tak o činu, který je v příslušném zákoně označen pojmem správní delikt, nesmí strážník sám rozhodnout. Podezření z jeho spáchání postupuje obecní policie příslušnému orgánu do správního řízení.

Přestupky řeší strážníci ve své pravomoci v tzv. blokovém řízení. Pokud je přestupek spolehlivě zjištěn, k jeho vyřízení nepostačuje domluva a obviněný je ochoten zaplatit, může mu strážník uložit blokovou pokutu do výše 1000,- Kč (ve výjimečných případech dle zákona i vyšší). Při ukládání blokové pokuty se přihlíží k závažnosti přestupku, osobě pachatele a dalším okolnostem. Proti pokutě v blokovém řízení není možné odvolání. Pokud obviněný nesouhlasí s přestupkem a odmítá zaplatit, stejně jako v případě přestupku, který nelze řešit blokově, strážník postoupí vyřízení věci správnímu orgánu k rozhodnutí.

³¹ Srov. SKARKA, Oldřich. *Soubory otázek ke zkoušce strážníka*. Příbram: 2007, s. 66

2.2.4 Městské policie statutárních měst v České republice

Statutární města v České republice

V současné době má Česká republika 24 statutárních měst. Statutárním městem je město, které má právo si svoji správu organizovat podle základní městské vyhlášky, která se označuje jako statut města. Tato vyhláška může například vymezit městské části nebo městské obvody a může na ně přenést některé své působnosti přenesené státní správy i samostatné působnosti města. Praha je de facto podle zvláštního zákona také statutárním městem, avšak formálně se namísto toho označuje jako hlavní město, což je status zahrnující i znaky statutárního města.³² Dále se jedná o tato města: Brno, České Budějovice, Děčín, Frýdek-Místek, Havířov, Hradec Králové, Chomutov, Jihlava, Karlovy Vary, Karviná, Kladno, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Přerov, Teplice, Ústí nad Labem a Zlín.

Kolegium ředitelů městských policíí statutárních měst

Právě tak, jako je v České republice 24 statutárních měst, je zde také 24 městských policíí statutárních měst.

Jak již bylo dříve v této práci zmíněno, obecní policie spolupracují také mezi sebou navzájem. Ještě užší spolupráci pak navazují právě městské policie statutárních měst. Rozdíly mezi jednotlivými obecními policiemi např. ve stotisícovém městě a dvoutisícové obci, jsou poměrně velké. Naproti tomu problematika statutárních měst se právě tak, jako jejich rozloha, k sobě přece jen přibližuje o něco víc. Tato města mají společnou anonymitu, rušná centra s obchody, bary a nočními kluby, celou řadu mateřských, základních a středních škol, lidnatá sídliště a mnohá další specifika větších uskupení obyvatel.

³² Srov. *Statutární město* [online]. c2005 [cit. 2008-11-19]

A právě tato specifika dala vzniknout také specifickému institutu, kterým je Kolegium ředitelů městských policíí statutárních měst. Jak již sám název prozrazuje, jeho členy jsou právě ředitelé těchto městských policíí. Na společných setkáních konzultují nejen problémy, které s sebou jejich povolání přináší, ale také si vzájemně radí a vyměňují si neocenitelné zkušenosti přímo z praxe. Je samozřejmé, že v čele jejich zájmu stojí zejména záležitosti týkající se běžného výkonu služby, jako např. nové zákony a vyhlášky, zkoušky a školení strážníků v teorii a přímé praxi, jejich výstroj a výzbroj apod. Ze setkání tohoto kolegia si ale odnáší také novinky v oblasti prevence, případně to, jak se který z preventivních projektů v jiném městě osvědčil. Vyhnou se tak trpké zkušenosti, kterou již absolvoval někdo jiný, nebo naopak převezmou a přizpůsobí svému městu již osvědčený projekt. Neboť účelem prevence není ochrana projektů, ale jejich šíření tak, aby tyto projekty pomohly ochránit co nejvíce lidí.

3 Praktická část

3.1 Cíl praktické části a účel průzkumu

Cílem praktické části této práce je zmapování prevence kriminality v rámci městských policíí statutárních měst v České republice a jejího možného budoucího vývoje z pohledu zúčastněných pracovníků.

Účelem dotazníkového průzkumu je zjistit aktuální stav v realizaci projektů prevence kriminality u městských policíí statutárních měst v České republice, rozsah této preventivní činnosti a její zaměření. Podstatným hlediskem je také názor kvalifikovaných preventistů na to, nakolik považují tuto formu předcházení kriminalitě za efektivní, a jaká by měla být její budoucí podoba.

Výsledky tohoto dotazníkového šetření mohou sloužit jako orientační přehled probíhajících preventivních aktivit v rámci výše uvedených městských policíí nejen pro zainteresované strážníky z obecních policíí, ale i pro každého jednotlivce, kterého by tato problematika zaujala. Přínosem pak jistě bude i náhled odborníků na budoucnost v uvedené oblasti.

3.1.1 Stanovení předpokladů

Ke zjištění cíle praktické části byly stanoveny tři předpoklady, jejichž platnost byla ověřována pomocí dotazníkového průzkumu.

1. Lze předpokládat, že prevence kriminality realizovaná v rámci městských policíí statutárních měst v České republice je různorodá a není zaměřena jen jedním směrem.
2. Lze předpokládat, že pracovníci prevence kriminality městských policíí statutárních měst v České republice považují své preventivní projekty za účinný prostředek, jak páchání kriminality předejít.

3. Lze předpokládat, že pracovníci prevence kriminality městských policíí statutárních měst v České republice chtějí vytvářet nové projekty.

3.2 Použité metody

Pro získání všech dat potřebných k vypracování praktické části této bakalářské práce byly použity dvě metody, a to studium dokumentů (webových stránek) a na něj navazující dotazníkové šetření.

Nejprve bylo nutné se věnovat údajům zveřejněným na webových stránkách jednotlivých městských policíí statutárních měst v České republice. Cílem studia těchto dat, určených k šíření informací, bylo zjistit, zda se tyto složky zabývají prevencí kriminality či ne. Po ověření faktu, že webové stránky všech zkoumaných institucí v sobě obsahují preventivní činnost, bylo teprve možné realizovat dotazníkový průzkum k upřesnění dalších informací. Dotazník byl rozeslán na e-mailové adresy městských policíí, které byly rovněž získány na jejich webových stránkách.

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo potvrzení či vyvrácení předpokladů uvedených v této práci a zároveň zjištění podrobnějších údajů o preventivní činnosti zkoumaných městských policíí.

Standardizovaný dotazník obsahoval celkem 21 otázek. Jednalo se převážně o uzavřené otázky, na které byla častěji vyžadována pouze jedna odpověď z nabízených možností. Pouze v jednom případě se v dotazníku vyskytla otevřená otázka, neboť vzhledem k různorodosti preventivních projektů jednotlivých městských policíí nebylo možné nabídnout na tento dotaz vyčerpávající škálu možných variant odpovědí.

V úvodu dotazníku byla otázkami č. 1 – 5 ověřována základní fakta týkající se prevence kriminality u městských policíí statutárních měst v České republice. V jeho střední části byly umístěny dotazy zaměřené na cíl této bakalářské práce a zkoumané předpoklady. První předpoklad byl ověřován otázkami č. 6 - 9, druhý předpoklad otázkami

č. 10 - 12 a třetí předpoklad otázkami č. 13 - 15. Dotazník uzavíraly otázky č. 16 – 20 týkající se základních sociálních a demografických údajů dotazovaných osob. Poslední dotaz se týkal zájmu respondentů o zaslání výsledků tohoto dotazníkového průzkumu. Dotazník je přiložen jako příloha č. 1.

3.3 Popis zkoumaného vzorku

Dotazníkový průzkum byl zaměřen výhradně na pracovníky prevence kriminality městských policíí statutárních měst v České republice. Pro zjištění potřebných informací byl vždy náhodně vybrán jeden tento pracovník z každé složky. V současné době má Česká republika dvacet čtyři městských policíí statutárních měst, proto i počet respondentů pro dotazníkové šetření byl stanoven na dvacet čtyři. Bohužel se zpět vrátila pouze část dotazníků, proto konečný počet respondentů byl patnáct.

3.4 Průběh průzkumu

Dotazníky byly rozeslány na e-mailové adresy konkrétních pracovníků prevence kriminality či na e-mailové adresy městských policíí s určením do rukou pracovníků prevence dne 3. 2. 2009. Vzhledem k tomu, že se vrátila pouze část dotazníků, byly do 3. 3. 2009 rozeslány ještě další dotazníky na e-mailové adresy jiných pracovníků prevence těchto složek. Celkem bylo rozesláno 33 dotazníků, ze kterých se jich vrátilo 18, což je 54,6 %. Tři dotazníky byly vyřazeny, neboť došly od stejné složky dvakrát – vždy od jiného pracovníka.

Z požadovaných 24 dotazníků, které by byly pro toto šetření optimálním zdrojem informací, tak bylo možné pracovat s 15 dotazníky, což znamená úspěšnost 62,5 %.

Pracovníci prevence kriminality u městských policíí jsou jistě velice pracovně vytížení a podobných dotazníků je dnes rozesílána celá řada. Z tohoto hlediska lze považovat více než poloviční návratnost za nadstandardní, což mohlo být způsobeno i příslibem sdělení výsledků tohoto průzkumu či solidaritou ze strany pracovníků stejné složky.

3.5 Výsledky a jejich interpretace

Pro vyhodnocení dotazníkového šetření je použita mimo slovní interpretace také forma tabulek a grafů. Výsledky jsou zaokrouhleny na celá čísla a jsou často uváděny rovněž v procentech.

3.5.1 Vyhodnocení otázek č. 1 – 5

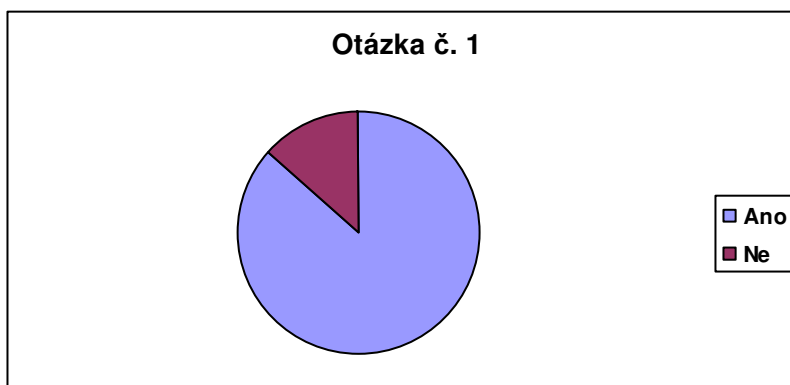
Otázka č. 1

Zřídila Vaše městská policie specializované oddělení, odbor či skupinu pro prevenci kriminality?

Tabulka č. 1

Ano	13	87 %
Ne	2	13 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 1

Tato otázka zjišťovala, zda městská policie zřídila specializované oddělení, které se zabývá zejména problematikou prevence kriminality. Lze konstatovat, že 87 % z 15 respondentů odpovědělo kladně, což svědčí o tom, že městské policie věnují prevenci kriminality zaslouženou pozornost a neberou ji pouze jako okrajové doplnění své práce.

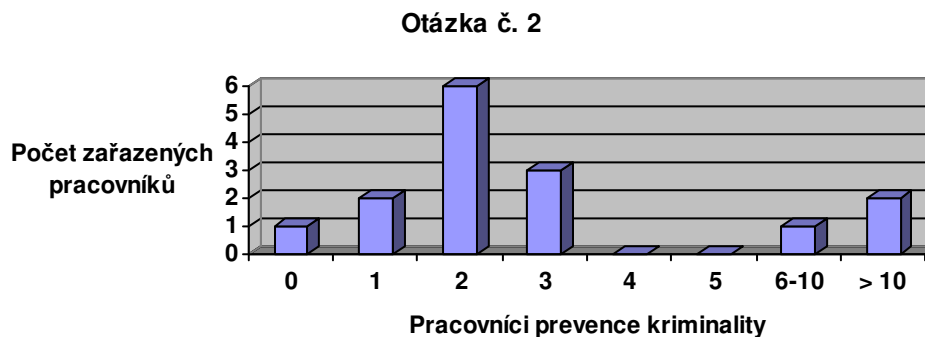
Otázka č. 2

U kolika pracovníků Vaší městské policie tvoří hlavní náplň jejich pracovní činnosti prevence kriminality?

Tabulka č. 2

Pracovníci prevence kriminality	Počet zařazených pracovníků	Vyhodnocení v %
0	1	7 %
1	2	13 %
2	6	40 %
3	3	20 %
4	0	0 %
5	0	0 %
6 – 10	1	7 %
Více než 10	2	13 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 2

Tato otázka sledovala počet strážníků, jejichž hlavní pracovní náplň tvoří prevence kriminality. Pouze u jedné městské policie není určen pracovník, který by se věnoval zejména preventivní činnosti, naopak dva respondenti uvádějí vyšší počet preventistů než 10. Tyto rozdíly je možné přisuzovat počtu strážníků u jednotlivých složek a také velikosti města, ve kterém se městská policie nachází. Nejčastěji disponují zkoumané organizace 2 pracovníky, kteří se zabývají převážně prevencí kriminality.

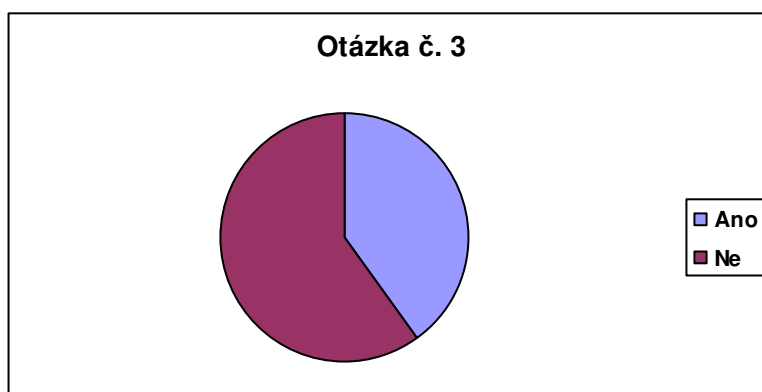
Otázka č. 3

Je u Vaší městské policie zřízena funkce manažera prevence kriminality?

Tabulka č. 3

Ano	6	40 %
Ne	9	60 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 3

Tato otázka zjišťovala, zda je u městské policie zřízena pozice manažera prevence kriminality, který z titulu své funkce monitoruje a koordinuje veškerou preventivní činnost daného města. 60 % respondentů odpovědělo, že jejich organizace toto pracovní místo nezřídila, což ovšem může znamenat, že tato pozice je zavedena přímo na magistrátu města. Výhodou zařazení manažera prevence kriminality mezi strážníky může být bližší kontakt s danou problematikou. Výkon této funkce na magistrátu naopak přináší větší možnosti koordinace preventivních aktivit, které nespadají pod městskou policii.

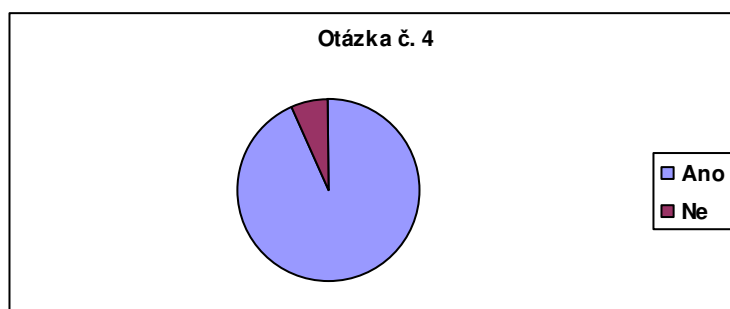
Otázka č. 4

Má Vaše město zpracování Konceptu prevence kriminality města na období 2009 – 2011?

Tabulka č. 4

Ano	14	93 %
Ne	1	7 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 4

Tento dotaz byl zaměřen na to, zda mají města (a tedy městské policie) zpracovánu Konceptci prevence kriminality města na období 2009 - 2011. Mimo jednoho odpověděli všichni respondenti na tento dotaz kladně, z čehož lze usuzovat, že města plánují svou preventivní činnost dlouhodobě a nejedná se tedy o zpracovávání pouze nahodilých projektů prevence kriminality, ale o systém, který má určitý řád a cíl.

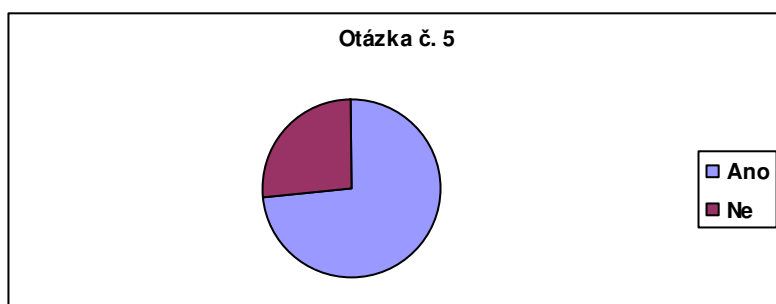
Otázka č. 5

Je u Vaší městské policie vyhotovován konkrétní plán prevence kriminality na jednotlivé roky?

Tabulka č. 5

Ano	11	73 %
Ne	4	27 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 5

Tato otázka zjišťovala, zda jednotlivé městské policie vyhotovují vlastní plán preventivní činnosti na jednotlivé roky. Kladně odpovědělo 73 % preventistů, což znamená, že většina městských policií si opravdu takovýto plán každoročně sestavuje.

Zbývajících 27 % pak může vycházet například z koncepce prevence kriminality města či z plánu, který sestavuje manažer prevence působící mimo jejich pracoviště.

Celkové vyhodnocení otázek č. 1 – 5

V těchto otázkách byla zjišťována některá základní fakta týkající se realizace prevence kriminality v rámci městských policíí statutárních měst v České republice. Cílem předložených dotazů bylo ověřit, nakolik je v těchto organizacích věnována pozornost dané problematice a jak je prevence kriminality zakotvena v jejich organizačním a pracovním systému.

Dle vyhodnocených výsledků je možné říci, že městské policie, právě tak jako města, která je zřídila, začlenily preventivní činnost mezi své úkoly a věnují jí nemalou pozornost. O tom svědčí fakt, že 87 % respondentů odpovědělo, že jejich organizace vytvořila specializované oddělení pro prevenci kriminality a mimo jednoho dotazovaného účastníka všichni uvádějí, že mají zřízenou funkci pracovníka, jehož hlavní pracovní náplní je právě preventivní činnost.

O tom, že preventivní činnost realizovaná městy a jejich městskými policiemi je dlouhodobě plánována a není jen krátkodobou záležitostí několika nahodilých projektů vypovídá skutečnost, že 93 % měst má zpracováváno Koncepti prevence kriminality města na období 2009 – 2011 a 73 % městských policíí vyhotovuje konkrétní plán prevence kriminality na jednotlivé roky.

3.5.2 Vyhodnocení otázek č. 6 – 9

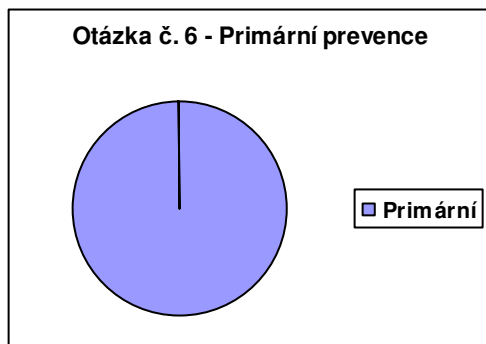
Otázka č. 6

Na jaký druh prevence kriminality se zaměřujete?

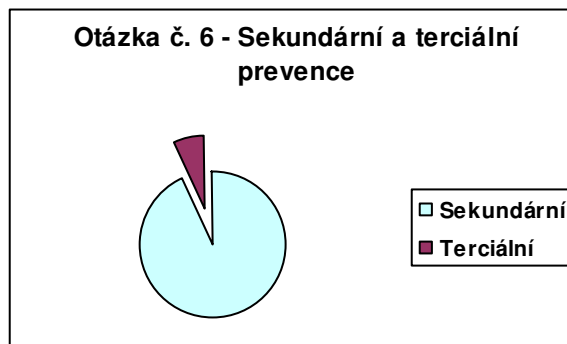
Tabulka č. 6

Primární	15	100 %
Sekundární	14	93 %
Terciální	1	7 %

Graf č. 6

Graf č. 7

Tato otázka zkoumala, na jaké druhy prevence se jednotlivé městské policie zaměřují, a kterým se naopak nevěnují vůbec. Primární prevencí, která je určena široké veřejnosti, se zabývá všech 15 složek, jejichž preventisté se průzkumu účastnili. Sekundární prevenci pro rizikové či ohrožené skupiny realizují rovněž téměř všechny městské policie, zatímco terciální prevenci pro již trestané jedince naopak pouze 1. Tato skutečnost může být zapříčiněna převážně represivním zaměřením policie jako instituce, ke které odsouzení nemusejí mít důvěru.

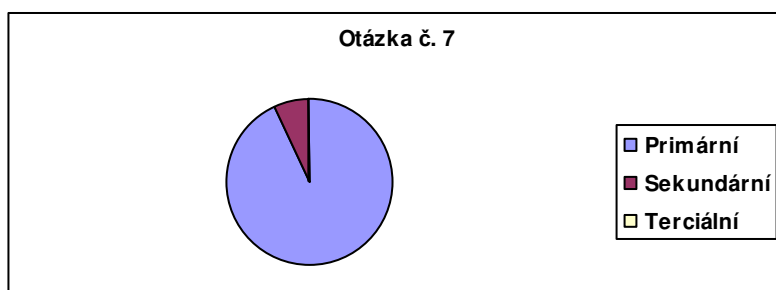
Otázka č. 7

Na jaký druh prevence se dle Vás zaměřujete nejvíce?

Tabulka č. 7

Primární	14	93 %
Sekundární	1	7 %
Terciální	0	0 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 8

Tento dotaz požadoval od pracovníků prevence sdělení jejich názoru na to, jaký druh prevence kriminality realizuje jejich městská policie v největší míře. Téměř všichni zvolili primární prevenci, pouze jeden prevenci sekundární. Terciální prevenci nevybral žádný respondent. Důvodem pro upřednostňování primární prevence může být skutečnost, že jejím prostřednictvím je možné ovlivnit veškeré obyvatele, včetně rizikových či ohrožených skupin nebo již odsouzených.

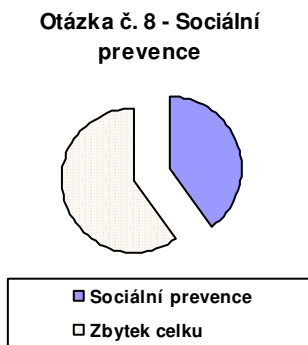
Otázka č. 8

Jaký typ prevence kriminality realizujete?

Tabulka č. 8

Sociální	6	40 %
Situační	13	87 %
Informativní	15	100 %

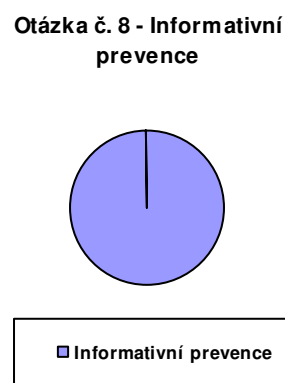
Graf č. 9

Graf č. 10

Graf č. 11

Tato otázka zjišťovala, jaké typy prevence kriminality jsou u městských policí realizovány. Uskutečňování sociální prevence uvedlo 40 % respondentů, situační prevence 87 % respondentů a informativní prevence dokonce 100 % respondentů. Z těchto výsledků je možné vyčíst, že za základ je považováno informování občanů o této problematice, na které následně často navazuje provedení potřebných opatření na problémových místech pomocí prostředků situační prevence. Menší zastoupení sociální prevence může být způsobeno tím, že tato forma je zaměřena na zlepšení sociálních

podmínek a integrace, což ve větší míře zabezpečují jiné instituce než jen městská policie (městské a krajské úřady, neziskové organizace apod.).

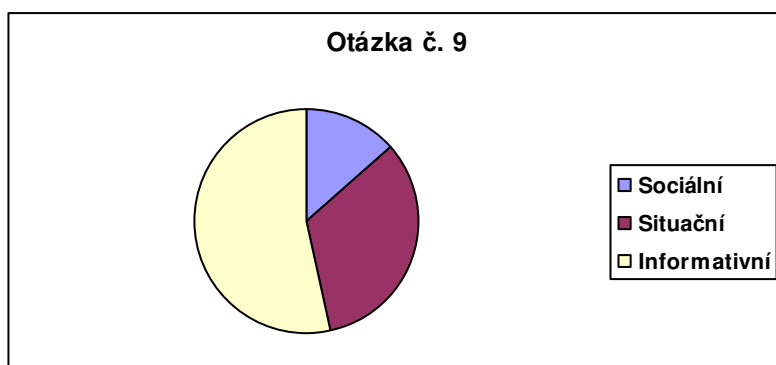
Otázka č. 9

Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře?

Tabulka č. 9

Sociální	2	13 %
Situační	5	33 %
Informativní	8	54 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 12

Tento dotaz požadoval od pracovníků prevence sdělení jejich názoru na to, jaký typ prevence kriminality realizuje jejich městská policie v největší míře. 54 % respondentů zvolilo informativní prevenci, 33 % respondentů situační prevenci a 13 % respondentů sociální prevenci. Toto rozložení odpovídá i výsledkům předchozí otázky a důvody pro míru uskutečňování jednotlivých typů prevence kriminality budou zřejmě také podobné či totožné.

Celkové vyhodnocení otázek č. 6 – 9

Otázka č. 6 ověřovala, na jaké druhy prevence kriminality se jednotlivé městské policie zaměřují, a bylo zjištěno, že 100 % respondentů potvrdilo realizaci primární prevence, 93 % sekundární prevence a 7 % terciální prevence. V navazující otázce č. 7 pak 93 % respondentů uvedlo primární prevenci jako stěžejní ve své práci a 7 % takto

vymezilo prevenci sekundární. Terciální prevence nebyla jako nejčastější uvedena v žádné odpovědi.

Otázka č. 8 zkoumala zaměření městských policií na prevenci kriminality dle jejího typu. 100 % respondentů uvedlo realizaci informativní prevence, 87 % situační prevence a 40 % sociální prevence. V následující otázce č. 9 pak jako nejčastěji uskutečňovaný typ prevence kriminality 54 % uvedlo informativní, 33 % situační a 13 % sociální prevenci.

3.5.3 Vyhodnocení otázek č. 10 – 12

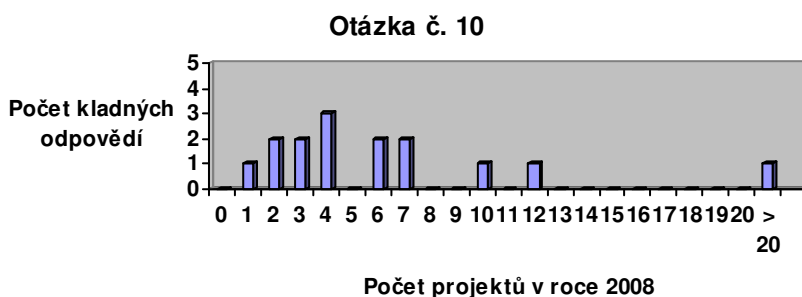
Otázka č. 10

Kolik preventivních projektů zrealizovala Vaše městská policie v roce 2008 (nové i více let trvající projekty)?

Tabulka č. 10

Počet projektů v roce 2008	1	2	3	4	6	7	10	12	Více než 20
Počet kladných odpovědí	1	2	2	3	2	2	1	1	1

Graf č. 13

Tato otázka sledovala počet preventivních projektů zrealizovaných městskými policiemi statutárních měst v roce 2008 bez ohledu na to, zda se jednalo o pokračující či nové aktivity. Rozmezí výsledků se pohybovalo od 1 do více než 20 projektů, přičemž obě tyto krajní možnosti se vyskytly v odpovědích pouze jednou. Nulový stav neuvedl nikdo. Nejčastější variantou byly 4 zrealizované projekty a většina kladných odpovědí se

pohybovala v hodnotách 1 - 10. Počet projektů jistě souvisí s velikostí jednotlivých městských policií, ale může se odvíjet také např. od finančních prostředků.

Otázka č. 11

Uveďte jeden projekt uskutečněný Vaší městskou policií, který je (či byl) dle Vás největším přínosem k prevenci kriminality ve Vašem městě a stručně ho popište.

Jedná se o otevřenou otázku, a proto jsem její vyhodnocení rozdělila do několika částí, a to dle druhu prevence, jejího typu, časového hlediska a zaměření.

Tabulka č. 11

Primární	11	73 %
Sekundární	4	27 %
Terciální	0	0 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 14

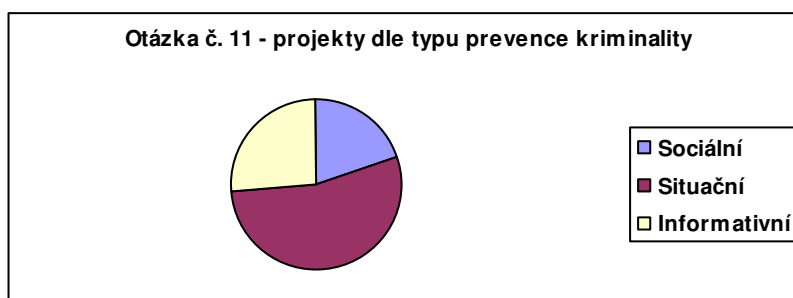

Mezi vybranými projekty se z hlediska druhu prevence kriminality nejčastěji vyskytovaly aktivity zaměřené na primární prevenci, zatímco projekt terciální prevence nebyl nikým z respondentů vyhodnocen jako nejvíce přínosný. Vzhledem k tomu, že již z dřívějších otázek č. 6 a č. 7 vyplynuly podobné výsledky, není tato skutečnost překvapující, ale spíše očekávaná.

Tabulka č. 12

Sociální	3	20 %
Situační	8	53 %
Informativní	4	27 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 15

Ve vyhodnocení této otázky z hlediska typu prevence kriminality převládá s 53 % situační prevence, sociální a informativní prevence jsou poměrně vyrovnané. Pokud je tato skutečnost porovnána s výsledky otázek č. 8 a č. 9, které se věnovaly typům prevence kriminality, pak jejich výsledky jsou značně odlišné a převažuje v nich informativní prevence, následovaná prevencí situační a sociální prevence je až na konci. Z tohoto srovnání lze vyvodit, že ačkoli městské policie uskutečňují v nejvyšší míře informativní prevenci určenou široké veřejnosti, přesto preventisté za největší přínos považují některý z projektů situační prevence, kde je možné spíše ověřit konkrétní výsledek jejich snahy, než u „anonymních občanů v davech“.

Tabulka č. 13

Dlouhodobé projekty	14	93 %
Krátkodobé projekty	1	7 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 16

Pokud je tato otázka hodnocena z časového hlediska, pak jasně převažují dlouhodobé projekty nad krátkodobými. Tento fakt je pochopitelný, neboť čím déle je určitá aktivita provozována, tím více lidí může ovlivnit, lze ji rozvíjet potřebným směrem a začlenit do běžného života občanů jako jeho součást, zatímco krátkodobé projekty mohou být brzo zapomenuty.

Tabulka č. 14

Městský kamerový systém	6	40 %
Děti	7	47 %
Jiné	2	13 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 17

Poslední část vyhodnocení této otevřené otázky se zabývala jednotlivými projekty dle jejich konkrétního zaměření. Nejčastěji (47 %) se objevovaly aktivity zaměřené na děti a mládež, což je všeobecný trend, neboť tuto věkovou skupinu je možné snadněji ovlivnit a naučit ji vnímat prevenci kriminality jako součást života. Téměř stejně pozitivně byl vyhodnocen projekt situační prevence, a to městský kamerový systém, který jako nejpřínosnější uvedlo 40 % respondentů. Lze předpokládat, že jeho kladné hodnocení je částečně způsobeno jasnými výsledky, které lze po jeho zavedení ve městech pozorovat, jako je vymizení kriminality z jeho dosahu, záběry trestných činů nahraných jeho prostřednictvím atp.

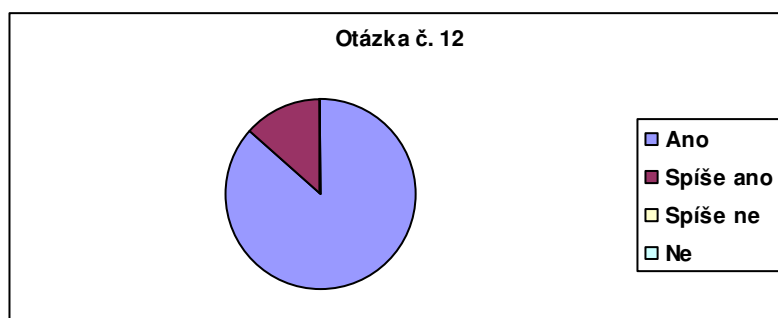
Otázka č. 12

Domníváte se, že projekty realizované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít páchání kriminality ve Vašem městě?

Tabulka č. 15

Ano	13	87 %
Spíše ano	2	13 %
Spíše ne	0	0 %
Ne	0	0 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 18

Tento dotaz zkoumal názor pracovníků prevence na to, zda jsou projekty realizované jejich městskou policií účinným prostředkem, jak předejít páchání kriminality či ne. Všichni odpovídající se shodli na tom, že jejich projekty jsou v tomto směru spíše účinné a 87 % z nich je o tom dokonce zcela přesvědčeno. Je možné předpokládat, že preventisté musí své práci důvěřovat a vidět její smysl, protože jinak by své povolání snad ani nemohli vykonávat. U některých projektů je také možné jejich pozitivní vliv přímo spatřit či ověřit, což je pak jistě cennou zpětnou vazbou právě pro realizátora takové aktivity.

Celkové vyhodnocení otázek č. 10 – 12

Otázka č. 10 zkoumala, kolik preventivních projektů uskutečnily jednotlivé městské policie v roce 2008 a jejím úkolem bylo zjistit, zda vůbec tyto složky preventivní činnost realizují a v jaké míře. Ani jeden z respondentů neuvedl, že by jeho městská policie nerealizovala v roce 2008 žádné preventivní akce, naopak v jednom případě zněla odpověď dokonce více než 20 preventivních projektů. Většina odpovědí se pohybovala v hodnotách 1 až 10, což je možné pokládat za dostatečný počet aktivit na úseku této problematiky.

Otázka č. 11 byla jedinou otevřenou otázkou celého dotazníku a jejím cílem bylo zjistit projekt každé městské policie, který je dle preventistů největším přínosem pro prevenci kriminality v jejich městě. Odpovědi na tento dotaz nejen dokázaly, že pracovníci prevence realizují celou řadu různých aktivit, ale současně vyzdvihly přínos dlouhodobých projektů před jednorázovými akcemi, což naznačuje osvědčení preventivních činností, ve kterých má smysl pokračovat i nadále.

V otázce č. 12 byl formulován konkrétní dotaz na názor pracovníků prevence, zda projekty realizované jejich městskou policií považují za účinný prostředek k předcházení páchání kriminality. Všichni respondenti odpověděli kladně, z toho 87 % si bylo zcela jisto a 13 % naznačilo lehké pochyby.

3.5.4 Vyhodnocení otázek č. 13 – 15

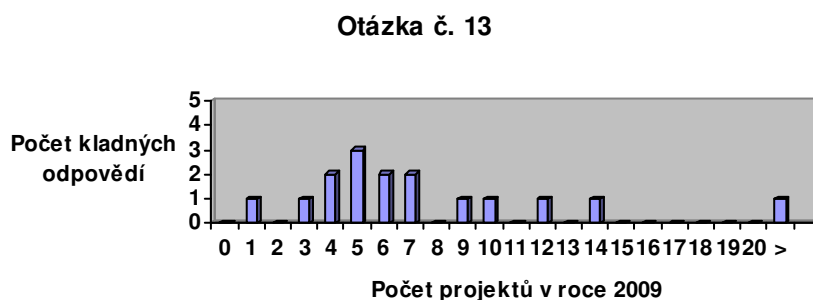
Otázka č. 13

Kolik preventivních projektů plánuje Vaše městská policie zrealizovat v roce 2009 (nové i více let trvající projekty)?

Tabulka č. 16

Počet projektů v roce 2009	1	3	4	5	6	7	9	10	14	Více než 20
Počet kladných odpovědí	1	1	2	3	2	2	1	1	1	1

Graf č. 19

Tato otázka sledovala, kolik preventivních projektů zamýšlejí jednotlivé městské policie zrealizovat v roce 2009 bez ohledu na to, zda se jedná o probíhající akce či o zcela nové aktivity. Výsledky se pohybovaly v rozmezí 1 až více než 20 projektů. Nejčastěji byla uváděna plánovaná realizace 5 projektů a většina kladných odpovědí se nacházela v rozmezí 1 až 10. V porovnání s otázkou č. 10, která zjišťovala počet preventivních projektů zrealizovaných v roce 2008, jsou výsledky téměř shodné, s mírně narůstajícími tendencemi.

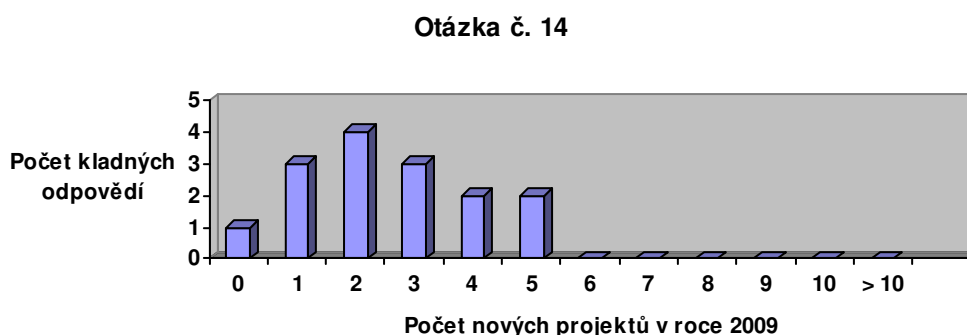
Otázka č. 14

Kolik nových preventivních projektů plánuje Vaše městská policie zrealizovat v roce 2009?

Tabulka č. 17

Počet nových projektů v roce 2009	0	1	2	3	4	5
Počet kladných odpovědí	1	3	4	3	2	2

Graf č. 20

Tato otázka zkoumala, kolik zcela nových preventivních projektů plánují městské policie realizovat v roce 2009. Výsledky se pohybovaly v rozmezí 0 až 5 projektů. Žádný nový projekt v roce 2009 byl uveden pouze v jednom případě, nejčastěji se vyskytovaly 2 nové aktivity. Odpovědi na tuto otázku korespondují s předchozími dotazy, kdy je zaznamenáván mírný nárůst preventivních akcí.

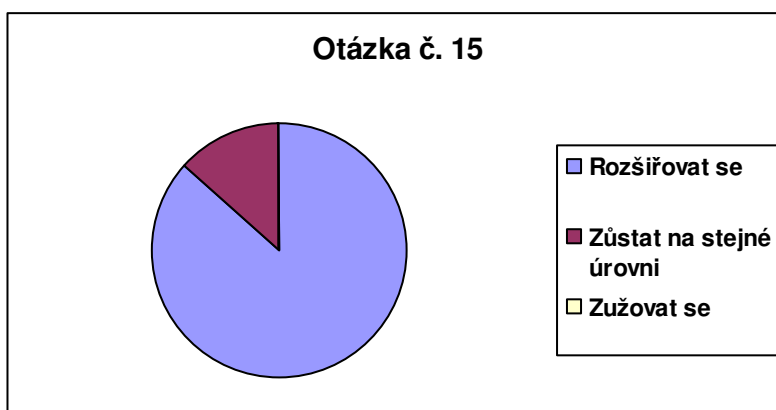
Otázka č. 15

Jak by se podle Vás měla optimálně vyvíjet prevence kriminality u městských policií statutárních měst v České republice v příštích letech?

Tabulka č. 18

Rozšiřovat se	13	87 %
Zůstat na stejné úrovni	2	13 %
Zužovat se	0	0 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 21

Tento dotaz zjišťoval názor pracovníků prevence na to, jaký by měl být optimální vývoj prevence kriminality u městských policíí statutárních měst v dalších letech. 87 % respondentů se domnívá, že by se preventivní činnost těchto složek měla rozšiřovat a 13 % by ji zachovalo na stejné úrovni. Zúžení aktivit v této oblasti nepovažuje nikdo z preventistů za vhodný postup.

Celkové vyhodnocení otázek č. 13 – 15

Otázka č. 13 zjišťovala, kolik preventivních nových či již probíhajících projektů plánují jednotlivé městské policie uskutečnit v roce 2009. Při porovnání s otázkou č. 10, která zkoumala stejnou skutečnost realizovanou v roce 2008, byl výsledkem mírný nárůst aktivit pro rok 2009.

Otázka č. 14 pak byla zaměřena na to, kolik nových preventivních aktivit chtějí městské policie v roce 2009 provést. Pouze jeden respondent uvedl, že v jejich organizaci nebude uskutečněn žádný nový projekt, v ostatních případech se počet nových akcí pohyboval mezi 1 až 5, což je opět možné hodnotit jako nárůst.

V otázce č. 15 byl dán pracovníkům prevence konkrétní dotaz, jak by se měla dle nich prevence kriminality v jejich oboru vyvíjet v příštích letech. 87 % uvedlo jako optimální další rozvoj preventivních aktivit a 13 % se domnívalo, že by činnost městských policíí v této problematice měla zůstat na stejné úrovni. O zužování prevence kriminality neuvažoval nikdo z respondentů.

3.5.5 Vyhodnocení otázek č. 16 – 21

Otázka č. 16

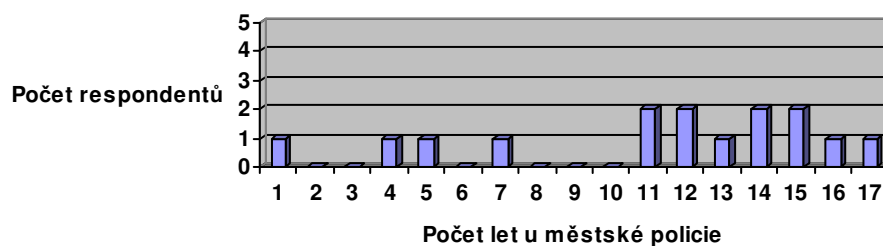
Složení respondentů podle počtu let odpracovaných u městské policie

Tabulka č. 19

Počet let u městské policie	1	4	5	7	11	12	13	14	15	16	17	Celkem
Počet respondentů	1	1	1	1	2	2	1	2	2	1	1	15

Graf č. 22

Rozdělení respondentů dle počtu let odpracovaných u městské policie

Tato otázka byla zaměřena na zjištění počtu let, po které respondenti pracují u městské policie, což je nejméně 1 rok a nejvíce 17 let. Převážná část, a to 11 respondentů, je u městské policie zaměstnána již více než 10 let a jedná se tedy bezesporu o zkušené strážníky, jejichž dlouholetá praxe může být pro jejich současné zařazení velkým přínosem.

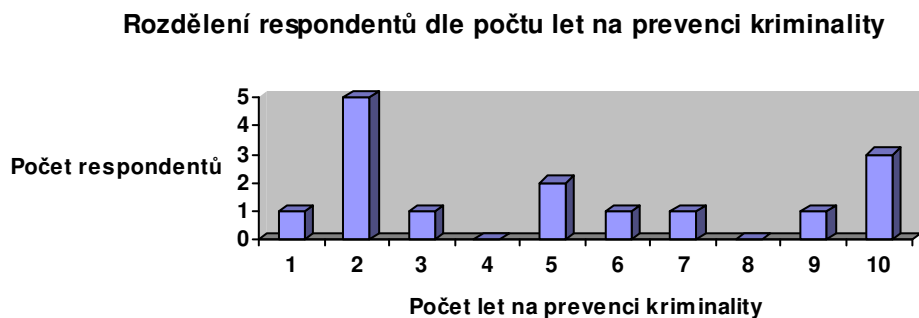
Otázka č. 17

Složení respondentů podle počtu let, kdy se ve svém zaměstnání u městské policie věnují prevenci kriminality

Tabulka č. 20

Počet let na prevenci kriminality	1	2	3	5	6	7	9	10	Celkem
Počet respondentů	1	5	1	5	1	1	1	3	15

Graf č. 23

Tato otázka sledovala složení respondentů podle toho, kolik let se při svém zaměstnání na městské policii věnují prevenci kriminality. Z výsledků vyplývá, že respondenti se této činnosti věnují 1 rok až 10 let. Nejvíce z nich se na prevenci kriminality zaměřuje 2 roky, následuje 10 let a ostatní rozložení ji již poměrně rovnoměrné.

Otázka č. 18

Složení respondentů dle pohlaví

Tabulka č. 21

Muž	9	60 %
Žena	6	40 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 24

V této otázce byl zjišťován poměr mezi muži a ženami. Přestože mezi respondenty převažovali muži, rozdíl nelze považovat za tak markantní, aby z něj bylo možné usuzovat na větší zastoupení mužů než žen mezi pracovníky prevence kriminality u městských policií statutárních měst v České republice.

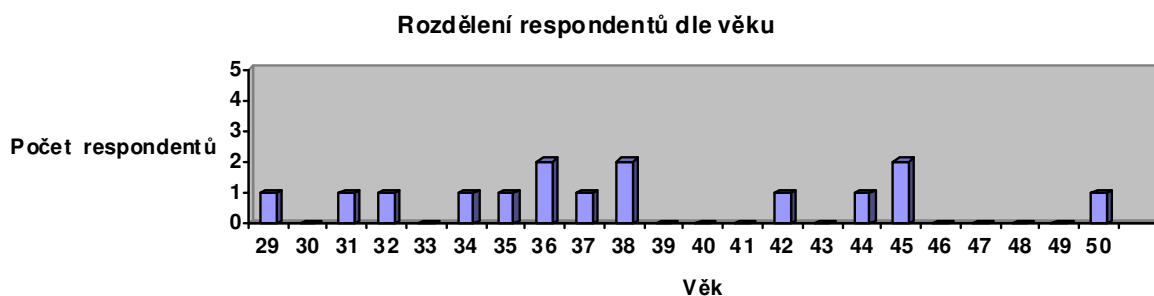
Otázka č. 19

Složení respondentů podle věku

Tabulka č. 22

Věk	29	31	32	34	35	36	37	38	42	44	45	50	Celkem
Počet respondentů	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	15

Graf č. 25

Otázka sledovala věk respondentů, který se pohyboval od 29 do 50 let. Z grafu je možné vyčíst, že největší zastoupení měla věková kategorie 30 – 40 let. Nikdo z respondentů nebyl mladší než 29 let, ačkoli strážníkem se může stát člověk již od 21 let. Tuto skutečnost je možné odůvodnit tím, že nováčci se musí nejprve seznámit s prací u městské policie a teprve poté se mohou věnovat více specializované činnosti, jakou je prevence kriminality.

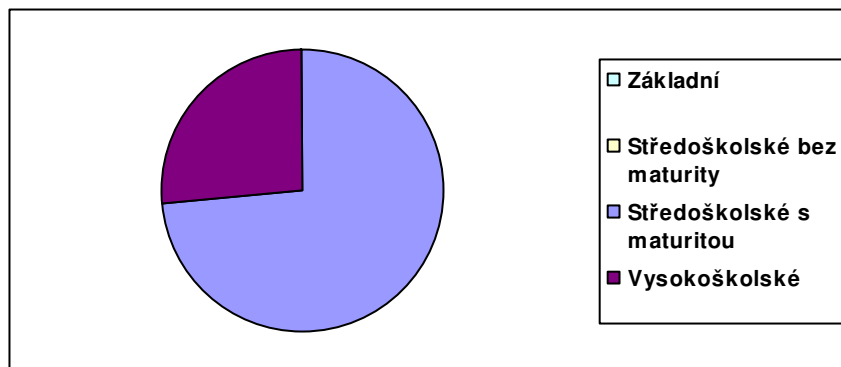
Otázka č. 20

Složení respondentů podle dosaženého vzdělání

Tabulka č. 23

Základní	0	0 %
Střední bez maturity	0	0 %
Střední s maturitou	11	73 %
Vysokoškolské	4	27 %
Celkem	15	100 %

Graf č. 26

Tato otázka byla zaměřena na dosažené vzdělání respondentů. Přestože novela zákona o obecní policii, která nově stanovuje středoškolské vzdělání s maturitou pro všechny strážníky jako povinné, je účinná teprve od 1. 1. 2009, tento požadavek již všichni dotazovaní pracovníci prevence kriminality splňují. 27 % respondentů má dokonce vzdělání vysokoškolské.

Celkové vyhodnocení otázek č. 16 – 20

Tyto otázky byly zaměřeny na podrobnější průzkum vzorku respondentů a týkaly se získání bližších sociálních a demografických údajů o nich, jako je věk, pohlaví, dosažené vzdělání, počet let pracovního zařazení u městské policie a délka jejich činnosti přímo v preventivní oblasti.

Otázka č. 16 zjišťovala, kolik let respondenti pracují u městské policie. Více než dvě třetiny z nich jsou v tomto zaměstnání již více než 10 let a lze tedy předpokládat, že jsou díky své praxi opravdovými odborníky v tomto oboru.

Otázka č. 17 zkoumala počet let, po které se respondenti věnují v rámci své profese právě prevenci kriminality. Výsledkem bylo rozmezí 1 rok až 10 let. Nejčastější odpovědí se staly 2 roky, po kterých ovšem následovalo 10 let. Z toho je možné usuzovat, že někteří mají za sebou již dlouholetou preventivní činnost, i když i 1 rok je již dostatečnou dobou k získání mnoha cenných zkušeností.

Otázka č. 18 zjišťovala poměr mezi muži a ženami. Mezi respondenty převažovali muži se 60 % a žen bylo zastoupeno 40 %. Tento poměr se ovšem nedá považovat za určující pro určení pohlaví mezi pracovníky prevence u městských policíí. Z hlediska uskutečňování preventivních projektů se pohlaví strážníka nejeví jako podstatné.

Otázka č. 19 sledovala věk respondentů, který se pohyboval od 29 do 50 let. Největší zastoupení měla věková kategorie 30 – 40 let. Vzhledem k tomu, že městské policie vznikaly v České republice od roku 1992 a někteří preventisté pracují ve své specializaci 10 let, pak je možné vyvodit, že se této problematice začali věnovat již v mladším věku, než jak napovídá výsledek tohoto dotazu. Lze předpokládat, že každý věk s sebou přináší určité klady i zápory, a je proto výhodné mít zastoupeny různé věkové skupiny.

Vyhodnocení otázky č. 21

Otázka č. 21 nebyla podstatná z hlediska cíle a ověřování předpokladů tohoto průzkumu, ale jejím účelem bylo nabídnout pracovníkům prevence alespoň malou formu satisfakce za jejich snahu s vyplněním dotazníku. Čtrnáct respondentů z celkového počtu patnácti uvedlo, že mají zájem o zaslání výsledků dotazníkového šetření. Je možné předpokládat, že některé z nich dotazník opravdu zaujal a jeho vyhodnocení jim bude k užítu v jejich povolání.

3.6 Shrnutí výsledků praktické části

Cílem otázek č. 6 až 9 bylo zejména potvrdit či vyvrátit ***předpoklad č. 1 – Lze předpokládat, že prevence kriminality realizovaná v rámci městských policíí statutárních měst v České republice je různorodá a není zaměřena jen jedním směrem.*** Zjištěné výsledky jasně dokazují, že prevence kriminality realizovaná v rámci městských policíí statutárních měst v České republice je různorodá a zaměřuje se na odlišné typy i druhy preventivních aktivit. Soustřeďuje se jak na širokou veřejnost, tak i na ohrožené či rizikové skupiny a v menší míře i na již trestané jedince. Jejím velkém záběru

odpovídá i zvolený typ, který se nevěnuje jen jedné úzké části ochrany bezpečnosti občanů, ale je formován do různých podob, ať již jako poskytování informací, konkrétní předmět ochrany či sociální pomoc při integraci mezi většinovou společností.

Cílem otázek č. 10 až 12 bylo zejména potvrdit či vyvrátit **předpoklad č. 2 – Lze předpokládat, že pracovníci prevence kriminality městských policíí statutárních měst v České republice považují své preventivní projekty za účinný prostředek, jak páchání kriminality předejít.** Výsledek těchto tří otázek dokazuje, že i předpoklad č. 2 se potvrdil. Všichni respondenti uvedli, že jejich městské policie pořádají preventivní projekty, ze kterých za nejefektivnější většina z nich označila ty dlouhodobé. Z toho lze vyvodit, že tyto aktivity se osvědčily, a je vhodné v nich i nadále pokračovat. Na přímou otázku všichni odpověděli, že preventivní projekty realizované městskými policiemi považují za účinný prostředek, jak páchání kriminality předejít.

Cílem otázek č. 13 až 15 bylo zejména potvrdit či vyvrátit **předpoklad č. 3 – Lze předpokládat, že pracovníci prevence kriminality městských policíí statutárních měst v České republice chtějí vytvářet nové projekty.** Výsledky všech tří otázek potvrzují předpoklad č. 3. Ve srovnání s rokem 2008 je na rok 2009 plánován mírný nárůst počtu preventivních projektů. 14 respondentů uvedlo úmysl realizovat v roce 2009 nové preventivní projekty a pouze 1 uvedl, že nebude uskutečněna v tomto roce žádná nová preventivní akce. 87 % preventistů považuje za optimální rozšiřování preventivní činnosti ve své složce a 13 % by ji ponechalo na stejné úrovni jako dosud. Zúžení preventivních aktivit těchto organizací nevnímá kladně nikdo z respondentů. Tyto výsledky jistě svědčí o tom, že pracovníci prevence kriminality městských policíí statutárních měst v České republice opravdu chtějí vytvářet nové projekty a dále svou činnost rozvíjet.

4 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zmapování prevence kriminality v rámci městských policíí statutárních měst v České republice a jejího možného budoucího vývoje z pohledu zúčastněných pracovníků. Z tohoto úhlu pohledu by neměla být práce strážníků vnímána pouze jako represe, ale také jako pomáhající profese.

V této práci jsou popsány různé typy a druhy prevence kriminality, jednotlivé složky, které se v České republice touto problematikou zabývají, i systém preventivních činností v tomto státě a postup při vypracovávání programů prevence. Dále je zde vymezena obecní policie se svou věcnou a místní příslušností, práva a povinnosti strážníků zakotvené v legislativě a bližší informace o městských policíích statutárních měst.

V praktické části bylo ověřováno, zda a v jaké míře a formách je prevence kriminality u městských policíí realizována. Došlo k potvrzení všech tří stanovených předpokladů bakalářské práce, jejichž prostřednictvím se také podařilo dosáhnout stanoveného cíle. Byla zmapována realizace konkrétních projektů dle jejich typu a druhu, upřesněny počty již uskutečněných či plánovaných preventivních projektů. Všichni zúčastnění pracovníci prevence také uvedli, že své projekty považují za účinné v boji proti kriminalitě a většina z nich vnímá jejich další rozšiřování v budoucnosti jako tu nejlepší volbu.

5 Navrhovaná opatření

Obecní policie nejsou v České republice centralizovány. Jednotlivá města si dle konkrétní místní problematiky sama stanovují hlavní úkoly pro své strážníky. Tento postup je zvláště vhodný z toho důvodu, že v různých lokalitách je situace odlišná a městské policie mohou pružně reagovat na současný stav bez zbytečných omezení centrálního řízení.

Také v oblasti prevence kriminality u obecních policií si dle svých potřeb každá obecní policie hledá a stanovuje projekty, které jsou pro její město těmi nejvhodnějšími a aktuálními. Vzhledem k této situaci ovšem chybí ucelený dokument, který by začínajícím pracovníkům prevence u obecních policií pomohl lépe se zorientovat v této problematice a jejich jedinou možností je tak objíždět ostatní kolegy a sbírat zkušenosti až u nich. Zpracování takových materiálů, které by zahrnovaly nejen problematiku prevence v práci strážníků, ale i konkrétní realizované projekty s jejich klady i zápory, by bylo jistě do budoucna velkým přínosem. Cílem této bakalářské práce ovšem není takový dokument suplovat, může být ale jakýmsi malým příkladem toho, že prevence kriminality u městských policií funguje a rozvíjí se a zaslouží si další pozornost. Všem, které by tato problematika oslovila, pak usnadní alespoň základní orientaci a přehled a snad i pomůže najít odpovědi na některé jejich otázky.

6 Seznam použitých zdrojů

Bezpečnost a prevence [online]. c2008 [cit. 2008-11-19]. Dostupné z:

<<http://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=21016998&docType=ART&chnum=8&lang=c>
s>

GJURIČOVÁ, Jitka. Program prevence kriminality na místní úrovni. *Závislost*. 2000, č. 26, s. 38

Katalog nových námětů a příkladů dobré praxe z oblasti prevence kriminality. Olomouc: Olomoucký kraj, 2006

KOCÁBEK, Pavel. Prevenci je patnáct. *Hlásí se policie*. 2008, č. 1, s. 31. ISSN 1211-8826

Koncepce prevence kriminality města Olomouce 2009-2011: Východiska [online]. c2008 [cit. 2008-11-19]. Dostupné z:

<<http://www.olomouc.eu/bezpecnost/2008/koncepce-pk-vychodiska.pdf> >

MATOUŠEK, Oldřich, KROFTOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. 2. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-771-X

Metodika přípravy krajského programu prevence kriminality a programu hl. m. Prahy na rok 2008 [online]. c2007 [cit. 2008-11-19]. Dostupný z:

<http://web.mvcr.cz/archiv2008/prevence/ksp/zasady/metodika_kraje.pdf>

Metodika přípravy městského programu prevence kriminality na rok 2008 [online]. c2007 [cit. 2008-11-19]. Dostupné z:

<http://web.mvcr.cz/archiv2008/prevence/ksp/zasady/metodika_mesta.pdf>

Městská policie Jihlava [online]. c2002 [cit. 2008-11-19]. Dostupné z:

<<http://www.jihlava.cz/mestskapolicie/>>

Městská policie preferuje prevenci před represí. *Pražský strážník*. 2008, březen, s.14

NEVŘALA, Jan. *Forenzní psychologie: Vybraná témata*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2003. ISBN 80-7042-260-2

Obecně závazná vyhláška města Roztoky: O městské policii – č. 8/2003 [online]. c2003 [cit. 2008-11-19]. Dostupné z:
<<http://www.roztoky.cz/userfiles/file/authority/o-mestske-policii.pdf> >

Obecní policie Průhonice [online]. c2004 [cit. 2008-11-19]. Dostupné z:
<http://www.pruhonice-obec.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=13396&id=14341&p1=2120>

Obecní policie: Výsledky činnosti obecních a městských policí v ČR za rok 2007 [online]. c2008 [cit. 2008-11-19]. Dostupný z: <<http://www.obecnipolicie.cz/>>

POKORNÝ, Vratislav, TELCOVÁ, Jana, TOMKO, Anton. *Prevence sociálně patologických jevů: Manuál praxe*. 3. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2003. ISBN 80-86568-04-0

Prevence kriminality: Organizace preventivní činnosti [online]. [cit. 2008-11-19]. Dostupné z: <http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/index.php?sk=vl_org>

PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Armex Praha, 1999. ISBN 80-86244-03-2

SKARKA, Oldřich. *Soubory otázek ke zkoušce strážníka*. 5. vyd. Příbram: Polis, 2007

Statutární město [online]. c2005 [cit. 2008-11-19]. Dostupné z:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Statut%C3%A1rn%C3%AD_m%C4%9Bsto>

Strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007 [online]. c2005 [cit. 2008-11-19].

Dostupné z: <<http://web.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/vlada/2004/strategie.html>>

Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 [online]. c2007 [cit. 2008-11-19].

Dostupné z:

<<http://web.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2007/prevence/strategie1016/strategie3.pdf>>

ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-802-3

ZOUBKOVÁ, Ivana, NIKL, Jaroslav, ČERNÍKOVÁ, Vratislava. *Kriminalita mládeže*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-7251-070-3

7 Seznam příloh

Příloha č. 1 - Dotazník

Příloha č. 1

Dotazník

Není-li uvedeno jinak, zaškrtněte, prosím, pouze jednu odpověď.

1. Zřídila Vaše městská policie specializované oddělení, odbor či skupinu pro prevenci kriminality?
☐ ano
☐ ne
2. U kolika pracovníků Vaší městské policie tvoří hlavní náplň jejich pracovní činnosti prevence kriminality?
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 - 10 ☐ více než 10
3. Je u Vaší městské policie zřízena funkce manažera prevence kriminality?
☐ ano
☐ ne
4. Má Vaše město zpracovánu Koncepti prevence kriminality města na období 2009 -2011?
☐ ano
☐ ne
5. Je u Vaší městské policie vyhotovován konkrétní plán prevence kriminality na jednotlivé roky?
☐ ano
☐ ne
6. Na jaký druh prevence kriminality se zaměřujete? (*uved'te všechny platné možnosti*)
☐ primární (určena pro širokou veřejnost)
☐ sekundární (určena rizikovým skupinám)
☐ terciální (určena pro již trestané)
7. Na jaký druh prevence se dle Vás zaměřujete nejvíce? (*uved'te jen jednu možnost*)
☐ primární
☐ sekundární
☐ terciální
8. Jaký typ prevence kriminality realizujete? (*uved'te všechny platné možnosti*)
☐ sociální (zlepšení nepříznivých sociálních podmínek, socializační aktivity, integrace)
☐ situační (ostraha a ochrana problematických míst, omezení podmínek pro kriminalitu)
☐ informativní (informace pro občany, besedy, letáky atd.)
9. Jaký typ prevence kriminality dle Vás realizujete v největší míře? (*uved'te jen jednu možnost*)
☐ sociální
☐ situační
☐ informativní
10. Kolik preventivních projektů zrealizovala Vaše městská policie v roce 2008 (nové i více let trvající projekty)? (*vyberte jednu možnost z rolovací lišty*)
0

11. Uveďte, prosím, *(do tmavě zabarveného textového okénka)* jeden projekt uskutečněný Vaší městskou policií, který je (či byl) dle Vás největším přínosem k prevenci kriminality ve Vašem městě a stručně ho popište.

12. Domníváte se, že projekty realizované Vaší městskou policií jsou účinným prostředkem, jak předejít páchání kriminality ve Vašem městě?

- ☐ ano
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ ne

13. Kolik preventivních projektů plánuje Vaše městská policie zrealizovat v roce 2009 (nové i více let trvající projekty?) *(vyberte jednu možnost z rolovací lišty)*

0

14. Kolik nových preventivních projektů plánuje Vaše městská policie zrealizovat v roce 2009? *(vyberte jednu možnost z rolovací lišty)*

0

15. Jak by se podle Vás měla optimálně vyvíjet prevence kriminality u městských policií statutárních měst v České republice v příštích letech?

- ☐ rozšiřovat se
- ☐ zůstat na stejné úrovni
- ☐ zužovat se

16. Kolik let pracujete u městské policie?

17. Kolik let z Vašeho zaměstnání u městské policie se věnujete prevenci kriminality?

18. Jaké je Vaše pohlaví?

- ☐ muž
- ☐ žena

19. Kolik je Vám let?

20. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- ☐ základní
- ☐ střední bez maturity
- ☐ střední s maturitou
- ☐ vysokoškolské

21. Máte zájem o zaslání výsledků tohoto dotazníkového průzkumu?

- ☐ ano
- ☐ ne